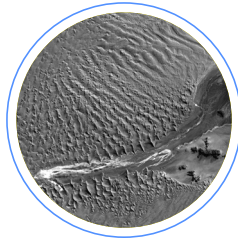
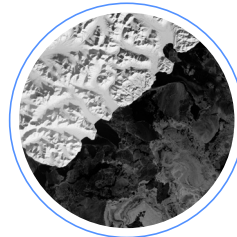
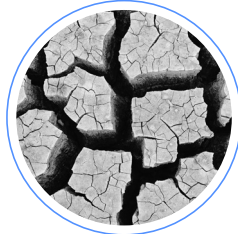

MEMÒRIA ECONÒMICA DE **LLEIDA 2023**

Crisi climàtica: reptes i oportunitats
per a l'economia catalana

MEMÒRIA ECONÒMICA DE **LLEIDA 2023**

Crisi climàtica: reptes i oportunitats
per a l'economia catalana

MEMÒRIA ECONÒMICA DE LLEIDA: ANY 2023

Juliol de 2024

© Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

Coordinació i direcció

Carme Poveda

Elaboració de continguts

Carme Poveda

Jaume Martí

Sandra Gutiérrez

Col·laboradors externs:

Oriol Amat

Enric Genescà

Els textos signats són responsabilitat exclusiva dels autors i no reflecteixen necessàriament l'opinió del Consell de Cambres de Catalunya

Disseny gràfic

Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

Autoedició i fotocomposició

Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

NOTA PRELIMINAR

D'acord amb l'article 34.k de la Llei 14/2002, de 27 de juny, de les cambres oficials de comerç, indústria i navegació de Catalunya i del Consell General de les Cambres, es presenta la Memòria econòmica de Catalunya corresponent a l'any 2023, que ofereix una visió global de l'economia catalana d'aquest any.

Han contribuït a la preparació i la recollida de dades que figuren en aquesta Memòria econòmica de Catalunya els electors que formen part del cens de les cambres, i també els diversos organismes de les administracions públiques estatal, autonòmica i local. Als uns i als altres, que possibiliten i faciliten la tasca de les nostres corporacions, els agraïm la col·laboració, amb la confiança que aquest treball sigui d'utilitat per al coneixement de l'economia de Catalunya i el seu territori.

Aquesta publicació ha comptat amb el suport del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya donat el caràcter transversal i territorial de la publicació. Aquest finançament públic ha permès publicar edicions territorials de la Memòria Econòmica en les quals es fa el balanç econòmic de la demarcació i presentar-lo a les cambres catalanes.

Barcelona, juny del 2024

PRESENTACIÓ

La 59a. edició de la *Memòria econòmica de Catalunya*, que edita anualment el Consell de Cambres de Catalunya, és la publicació de referència en l'anàlisi de l'economia catalana. Des de fa nou anys, la Memòria inclou un estudi detallat del conjunt de les comarques lleidatanes que presentem a mitjans d'any a les cambres de comerç del territori. Aquest informe, anomenat *Memòria Econòmica de Lleida*, permet que empresaris, professionals i institucions tinguin un coneixement més profund de la seva realitat econòmica més propera.

La *Memòria Econòmica de Lleida* presenta un extens balanç econòmic de la demarcació, amb una introducció més sintètica sobre l'evolució de l'economia catalana i context internacional. A continuació, inclou l'article monogràfic **"Canvi climàtic, aigua i aliments: cal produir més aliments amb menys aigua"** de Joan Girona (Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries), que descriu un escenari a futur en el què el canvi climàtic i l'augment de la població a nivell mundial suposarà un major estrès hídric pel planeta. Tenint en compte aquest horitzó, l'autor planteja que un dels grans reptes de la humanitat de cara les properes dècades consisteix en millorar l'eficiència hídrica en la producció d'aliments al llarg de la cadena de valor de la indústria agroalimentària.

El balanç econòmic del 2023 a Catalunya el podem definir en termes generals com a positiu, amb un creixement del PIB del 2,6%, malgrat l'elevada inflació, l'increment dels tipus d'interès i les tensions geopolítiques. Cal destacar que el dinamisme de l'activitat de l'economia catalana s'ha recolzat en tres pilars fonamentals: l'aportació creixent del turisme estranger, la major contribució del consum públic i l'elevat dinamisme del mercat laboral. És important remarcar que el dinamisme de l'economia catalana s'ha produït en un context econòmic i geopolític advers. En aquest sentit, la continuïtat de la guerra a Ucraïna i l'escalada del conflicte armat a Gaza han estat unes de les pitjors notícies del 2023, i més enllà dels terribles costos humans i materials que segueixen provocant, han estat les principals fonts d'incertesa econòmica a nivell internacional. Addicionalment, l'elevada persistència de la inflació ha provocat un enduriment gradual de la política monetària per part del Banc Central Europeu, que durant el 2023 ha realitzat sis pujades dels tipus d'interès de referència fins a situar-los en el 4,5% al desembre del 2023. En aquest nivell s'han mantingut fins al juny del 2024, si bé els mercats anticipen

una reducció gradual dels tipus durant la segona meitat de l'any gràcies a la disminució progressiva de la inflació subjacent.

En aquest context, el 2023 ha estat un any positiu per a la demarcació de Lleida. Segons estimacions de la Cambra, l'economia lleidatana ha crescut un 4,0% interanual, 1,1 punt per sobre de la mitjana catalana, sent la demarcació que ha registrat un major creixement el darrer any. La inflació s'ha moderat notablement fins al 3,7% en mitjana el 2023 (9,5% el 2022), però segueix sent el principal factor d'incertesa a curt termini. Per sectors, segons l'Enquesta de clima empresarial la marxa dels negocis a Lleida ha estat favorable i, a més, millora respecte a l'any anterior a gairebé tots els sectors. Quant al turisme, Lleida és l'única demarcació que ha recuperat el nombre de pernотacions en establiments hotelers d'abans de la pandèmia, però el nombre de viatgers es queda un 2,2% per sota la xifra del 2019. Les exportacions de béns a Lleida tanquen amb uns resultats menys positius que a la resta de demarcacions, però assoleix xifres rècord tant en importacions i exportacions. Cal esmentar que Lleida continua sent un territori clau del sector agroalimentari a Catalunya, amb un pes del 57% de les exportacions catalanes de fruites, hortalisses i llegums, greixos i olis i productes càrnics.

Per concloure, des de les cambres lleidatanes animem a petites i mitjanes empreses, autònoms i emprenedors/es a adreçar-se als nostres serveis d'orientació, com ara en transformació digital i sostenibilitat, uns requisits cada vegada més indispensables per millorar la competitivitat de les empreses en un context de canvi climàtic i elevada competència internacional. Les acompanyem en aquest procés traçant conjuntament l'estratègia a seguir, i ajudant-les a aprofitar les oportunitats que vagin apareixent per al finançament dels projectes. Els serveis que oferim, sumat al coneixement que aporta aquesta *Memòria Econòmica*, han de servir per orientar a les empreses en la seva aposta per la transició climàtica i, en definitiva, per impulsar la competitivitat de l'economia de les comarques de Lleida.

Jordi Seguí Altisent

President de la Cambra de Comerç de Tàrrrega

Jaume Saltó Albareda

President de la Cambra de Comerç de Lleida

ÍNDEX

LA MEMÒRIA EN SÍNTESI / 11

ECONOMIA DE LLEIDA / 15

Anàlisi de la demarcació / 17

Anàlisi de les comarques lleidatanes / 22

MONOGRÀFIC / 27

Canvi climàtic, aigua i aliments: cal produir més aliments amb menys aigua / 29

(Joan Girona i Gomis, Investigador Sènior de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA))

CRONOLOGIA / 33

LLEIDA ESTADÍSTICA / 39

Marc exterior

- El 2023 ha estat un any que ha sorprès positivament en un context econòmic i geopolític advers. En aquest sentit, l'**economia mundial** ha respost millor del que s'esperava al fort enduriment coordinat de la política monetària per part dels principals bancs centrals del món. No obstant això, la inestabilitat geopolítica –amb la continuïtat de la invasió de Rússia a Ucraïna i l'escalada del conflicte armat a Gaza– ha seguit sent un dels principals factors d'incertesa a nivell econòmic.
- Les palanques sobre les que s'ha sostingut el creixement econòmic el 2023 han estat fonamentalment tres. En primer lloc, l'avenç de l'activitat a les economies avançades s'ha recolzat en el consum de les llars. Això ha estat possible gràcies al dinamisme del mercat laboral i a la moderació de la inflació, elements que han servit de contrapès a l'enduriment de la política monetària. En segon lloc, l'avenç del consum públic, especialment als EUA. Finalment, el saldo de béns i serveis amb l'estranger de les economies avançades ha contribuït positivament al creixement el 2023, contràriament a l'evolució de l'any anterior. Aquesta millora s'explica fonamentalment per la disminució del preu del petroli i la intensa recuperació del turisme.
- L'economia de la **zona euro**, principal soci comercial de l'economia catalana, ha patit un clar alentiment de la seva activitat, amb un creixement que ha passat del 3,4% el 2022 al 0,4% el 2023. Addicionalment, cal destacar que aquesta tendència ha estat generalitzada entre les principals economies europees, però amb un creixement especialment feble als països denominats "frugals" (el PIB alemany ha retrocedit un 0,3% el 2023).
- L'any 2023 l'**economia espanyola** ha registrat un creixement del PIB del 2,5%. Aquesta xifra suposa una forta moderació respecte a l'avenç registrat l'any 2022 (5,8%), però cal emfatitzar que el creixement de l'activitat el 2023 ha sorprès positivament a l'alça en un context advers de fort augment dels tipus d'interès, una inflació encara en nivells històricament elevats i de fragilitat econòmica a la zona euro.

Economia catalana

- El **PIB** a l'economia catalana ha augmentat un 2,6% el 2023 segons l'Idescat, un creixement força inferior al del 2022, però elevat en termes comparatius amb la mitjana de la zona euro (0,4%). Pel que fa al desglossament per components, el consum de les llars ha experimentat un creixement de l'1,9% el 2023, una magnitud inferior a la del conjunt del PIB. Els factors que han llastat el consum privat han estat les tensions inflacionistes i el fort augment dels tipus d'interès. En canvi, el consum públic s'ha accelerat el 2023, per l'augment de la contractació pública (professorat, professionals sanitaris, etc.) i l'increment dels sous dels funcionaris (3,5% el 2023). La inversió ha tingut en conjunt un comportament negatiu el 2023 (-0,7%). Cal matissar, però, que aquesta evolució no ha estat uniforme segons el tipus d'inversió. Així, si bé la inversió en béns d'equipament i altres actius ha caigut un 3,3% el 2023 (degut a l'augment dels tipus d'interès), en l'àmbit de la construcció l'avenç ha estat clarament positiu (2,2%).
- L'aportació del saldo amb l'exterior al creixement del PIB s'ha moderat amb intensitat, passant d'una contribució de 4,5 p.p. el 2022 a 1,4 p.p. el 2023. Aquesta evolució s'explica, en gran mesura, per la forta disminució del saldo amb la resta d'Espanya (de 1,8 p.p. el 2022 als -0,6 p.p. el 2023). A més, el saldo amb l'estranger ha estat positiu el 2023 (2,0 p.p.), però inferior al del 2022. El motiu primordial és l'augment menys intens del turisme estranger a Catalunya l'any 2023. En concret, l'afluència de turisme estranger a Catalunya ha crescut el 2023 un 22,4% fins als 18,2 milions de turistes, un creixement molt elevat en termes històrics però clarament inferior al registrat el 2022.
- En referència als **sectors econòmics**, els serveis han estat el principal protagonista del creixement econòmic el 2023 degut al seu elevat pes relatiu i a l'intens rebot de l'activitat que ha experimentat després de la pandèmia. La construcció, el sector que més va patir l'impacte de la pandèmia en termes relatius, ha crescut un 1,8% el 2023, un avenç inferior al del conjunt del VAB català. El creixement contingut de l'activitat en aquest sector s'explica, en part, per l'augment del cost del finançament i l'elevat preu dels materials, així com l'elevada incertesa sobre l'evolució dels tipus d'interès. El VAB a la indústria ha augmentat un 3,5% el 2023, una evolució que contrasta amb la contracció de l'any 2022. L'avenç positiu

a la indústria s'explica per la caiguda dels costos energètics, així com per la moderació dels colls d'ampolla en l'aprovisionament d'alguns productes crítics per a la indústria. Finalment, a l'agricultura el VAB ha disminuït un 17,6% el 2023, un sector caracteritzat per experimentar fortes oscil·lacions de l'activitat econòmica per les condicions climàtiques, com és el cas actual de la sequera que afecta a bona part del territori català.

- L'economia catalana ha tancat l'any 2022 amb un **saldo exterior** positiu amb l'estranger de 30.541 M€, que sumat al saldo positiu amb la resta d'Espanya (13.988 M€), dona un saldo exterior total favorable del 15,2% del PIB. El principal factor que explica el comportament alcista de les exportacions totals de béns i serveis és la major aflluència de turisme procedent de l'estranger, així com el creixement de les exportacions de béns el 2023 (han augmentat un 6,1% a preus corrents). Mentre que les importacions de béns han caigut un 1,7% el 2023, en gran mesura pel descens dels productes energètics i industrials degut a la disminució dels preus de l'energia i a la desacceleració de les exportacions de béns.
- Pel que fa als **fluxos d'inversió**, el 2023 ha tancat de manera provisional amb un augment de la inversió estrangera a Catalunya del 18,0%, fet que l'ha situat en 4.644 milions d'euros. Aquesta evolució ha estat molt més favorable que la registrada al conjunt de l'Estat, on la inversió estrangera ha experimentat un descens del 18,2% respecte al 2022. L'increment intens de la inversió estrangera a Catalunya el 2023 ha superat amb escreix els nivells previs a l'esclat de la pandèmia, assolint xifres que no s'observaven des de l'any 2016. La bona evolució durant el 2023 ha provocat que el pes de Catalunya en el total de la inversió estrangera a l'Estat hagi augmentat, passant de l'11,4% el 2022 al 16,5% el 2023.
- L'evolució favorable del **mercat laboral** és un dels aspectes més positius del 2023. Concretament, l'afiliació a Catalunya s'ha situat de mitjana en els 3.670 milers, un màxim històric que supera amb escreix les xifres prèvies a la pandèmia. Addicionalment, cal destacar que la taxa de creixement interanual de les afiliacions el 2023 ha estat del 2,9%.
- La **població aturada** a Catalunya es va situar en les 363.900 persones de mitjana el 2023, un 3,4% inferior a la xifra del 2022, segons l'EPA. Com a resultat de la disminució del nombre d'aturats força similar a l'inc-

ment de la població activa l'any 2023, la taxa d'atur (el quocient entre la població aturada i la població activa) s'ha reduït únicament en sis dècimes fins a situar-se en el 9,1% el 2023, malgrat el fort impuls de la creació d'ocupació.

- La **inflació** a Catalunya ha estat del 3,4% en mitjana el 2023, una moderació molt significativa en comparació amb el 2022 (8,0%), però encara per sobre de l'objectiu de mitjà termini del BCE (2,0%). La moderació de la inflació a Catalunya i al conjunt de la zona euro s'ha produït essencialment gràcies a la forta caiguda dels preus energètics. No obstant això, altres components segueixen registrant un augment molt intens dels preus, com ara els aliments (10,6%), les begudes alcohòliques i el tabac (7,8%), els hotels i restaurants (6,2%) i el parament de la casa (5,5%).
- El **cost laboral mitjà per treballador** a Catalunya s'ha situat en els 3.231,8 euros el 2023, repartits entre el cost salarial –de 2.401,4 euros– i els altres costos –830,5 euros. En comparació amb el 2023, el cost laboral per treballador ha augmentat un 5,8%, que s'explica per un increment especialment intens dels costos no salarials (7,8%), com ara cotitzacions socials i indemnitzacions.
- Pel que fa als **ingressos impositius**, l'administració tributària estatal ha recaptat a les administracions d'hisenda radicades a Catalunya 53.544 milions d'euros (el 19,7% de la recaptació del conjunt estatal territorialitzable), un 11,1% més que l'any anterior. En comparació amb la recaptació a la resta de delegacions estatals, l'augment ha estat més pronunciat a Catalunya (6,0% a la resta de delegacions). L'increment de la recaptació a Catalunya és resultat d'un fort augment dels ingressos per impostos directes, i amb menor intensitat dels impostos indirectes. En relació amb els tributs propis i cedits totalment a la Generalitat de Catalunya, la recaptació ha estat de 4.740 milions d'euros el 2023, un 7,1% menys que l'any anterior. D'aquests, la part principal són els tributs cedits, que representen el 92% de la recaptació total i han experimentat una caiguda del 8,4% (pel descens de l'impost de transmissions patrimonials i actes jurídics documentats), mentre que els tributs propis representen el 8% restant i han registrat un creixement del 10,7% el 2023 fins als 398 milions d'euros.
- Les **finances de la Generalitat de Catalunya** han tancat el 2023 amb un dèficit públic de 3.616 milions

d'euros. En percentatge del PIB, el dèficit ha passat de l'1,51% el 2022 a l'1,31% el 2023. Aquesta evolució respon a un augment dels ingressos no financers, que fonamentalment s'explica per la liquidació positiva dels ingressos del model de finançament del 2023. D'altra banda, les despeses no financeres han augmentat, però a un ritme inferior al dels ingressos. L'augment del dèficit s'ha traduït en un increment del deute públic de la Generalitat però en percentatge del PIB ha disminuït fins al 31,0% en l'últim trimestre del 2023, gràcies al fort creixement de l'activitat econòmica en termes nominals. En comparació amb la resta de comunitats autònomes, Catalunya continua sent la capdavantera en volum de deute i la quarta en deute en percentatge del PIB.

Perspectives 2024 i 2025

- Segons les previsions presentades i elaborades conjuntament pel Gabinet d'Estudis Econòmics de la Cambra de Comerç de Barcelona i per AQR-Lab de la UB al maig del 2024, l'economia catalana podria registrar un creixement del PIB del 2,1% el 2024 i del 2,2% el 2025. Aquesta previsió suposa una revisió a l'alça del creixement del PIB per al 2024. Els factors que recolzarien l'avenç més intens de l'activitat són, en primer lloc, la recuperació progressiva del poder adquisitiu de les llars i la reducció gradual de la taxa d'estalvi de les famílies, que contribuirien a impulsar el consum privat. En segon lloc, per un protagonisme creixent del turisme estranger, que ha mantingut un avenç sostingut durant els últims mesos malgrat haver superat els registres previs a la Covid.
- Tot i que l'avenç de l'economia catalana serà més dinàmic del previst el 2024, persisteixen alguns riscos que podrien influir negativament sobre l'activitat els propers trimestres, entre els que destaquen tres: 1) l'augment de les tensions a nivell geopolític (que podria afectar l'evolució del preu del petroli i les cadenes de subministrament); 2) l'elevada persistència de la inflació subjacent, que podria retardar el descens dels tipus d'interès i 3) la sequera i l'impacte de les mesures sobre el teixit empresarial.
- Malgrat aquests riscos, l'escenari central és que l'economia catalana també es mantingui dinàmica el 2025 (2,2%), amb un major protagonisme de les exportacions de béns i la inversió privada, impulsats per la millora de l'activitat a la zona euro i la moderació dels tipus d'in-

terès. En relació amb el consum públic, la seva contribució a l'augment del PIB es moderarà gradualment, en un context de consolidació fiscal progressiva.

Empresa catalana

- El capítol dedicat a l'**anàlisi economicofinancera del teixit empresarial** mostra una recuperació econòmica equilibrada el 2022 després del fort deteriorament durant la pandèmia. Addicionalment, els indicadors relacionats directament amb l'activitat milloren amb independència del sector o dimensió empresarial. A més, destaca el fet que la recuperació de les vendes i les compres ha vingut impulsada pel mercat estranger, en un entorn de normalització de les cadenes de valors globals. La rendibilitat econòmica i financera també ha millorat respecte al 2022, i esdevindrà clau que continuï aquesta tendència els propers anys en un context de tipus d'interès relativament elevats per part del Banc Central Europeu. Cal destacar que s'observa un augment destacat de la inversió en la formació dels treballadors el 2022, una evolució que contrasta amb l'estancament en el cas de la R+D i la transferència tecnològica, dos factors que són clau per millorar la competitivitat del teixit productiu català en el mitjà termini. Finalment, el nivell d'activitat hauria seguit recuperant-se el 2023, juntament amb una millora del palanquejament financer. La combinació d'aquests indicadors explicaria que el 2023 també hagi seguit augmentant la rendibilitat i, per tant, la riquesa econòmica de les empreses.

Economia de Lleida

- El 2023 ha estat un any positiu per a la demarcació de **Lleida**. Segons estimacions de la Cambra, l'economia ha crescut un 4,0% interanual, 1,1 punt per sobre de la mitjana catalana, sent la demarcació que ha registrat un major creixement el darrer any. La inflació s'ha moderat notablement fins al 3,7% en mitjana el 2023 (9,5% el 2022), però segueix sent el principal factor d'incertesa a curt termini.
- Per sectors, segons l'Enquesta de clima empresarial la marxa dels negocis a Lleida ha estat favorable i, a més, millora respecte a l'any anterior a tots els sectors, excepte a la construcció. Quant al turisme, Lleida és l'única demarcació que ha recuperat el nombre de pernoctacions en establiments hotelers d'abans de la pandèmia, però el nombre de viatgers es queda un 2,2%

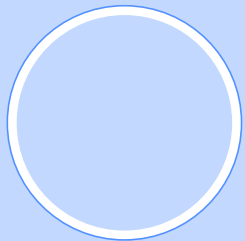
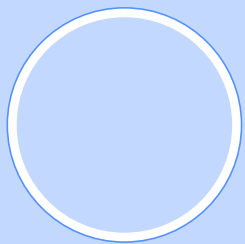
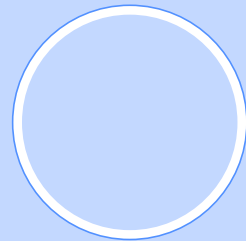
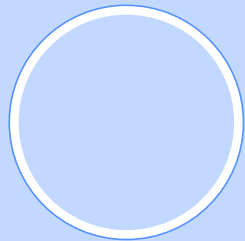
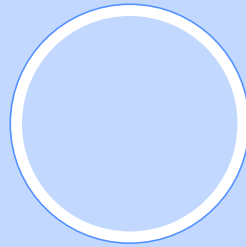
per sota la xifra del 2019. Pel que fa a la demanda externa, les dades de comerç internacional a Lleida tanquen amb uns resultats menys positius que a la resta de demarcacions, però assoleix xifres rècord tant en importacions i exportacions. Cal esmentar que Lleida continua sent un territori clau del sector agroalimentari a Catalunya, amb un pes del 57% de les exportacions catalanes de fruites, hortalisses i llegums, greixos i olis i productes càrnics.

Monogràfic

- L'article **"Canvi climàtic, aigua i aliments: cal produir més aliments amb menys aigua"** de Joan Girona (Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries) descriu un escenari a futur en el què el canvi climàtic i l'augment de la població a nivell mundial suposarà un major

estrès hídric pel planeta. Tenint en compte aquest horitzó, l'autor planteja que un dels grans reptes de la humanitat de cara les properes dècades consisteix en millorar l'eficiència hídrica en la producció d'aliments al llarg de la cadena de valor de la indústria agroalimentària.

Per assolir aquest objectiu, emfatitza la importància de les millores tecnològiques, com ara la implementació de sistemes de reg, sensors, aplicacions d'intel·ligència artificial i satèl·lits per detectar l'estrès hídric de les plantacions, en formació i especialització del capital humà i en la inversió en infraestructures hídriques. En aquest sentit, destaca que la demarcació de Lleida pot esdevenir una regió clau per impulsar la sostenibilitat agroalimentària, gràcies a la seva especialització sectorial i a la importància dels diferents centres de recerca i tecnològics presents al territori.

**ECONOMIA
DE LLEIDA**

Lleida i comarques

Anàlisi de la demarcació

Lleida, amb una superfície de 12.168,4 km² és la demarcació més gran de Catalunya –el 40% del territori català. No obstant això, la densitat de població és la més baixa de les quatre demarcacions i se situa força per sota de la mitjana catalana el 2023 (36,8 hab./km² en front de 246,1 hab./km²). Igualment, la concentració demogràfica, de nombre d'empreses o afiliacions és la menor de les quatre demarcacions, al voltant del 5,6% del total català en tots els casos.

Lleida és la demarcació que compta amb més superfície, però és la darrera en població, nombre d'empreses i llocs de treball

La **població** a la demarcació de Lleida ha crescut l'1,5%, fins a les poc més de 447.300 persones registrades a 1 de gener de 2023, variació similar a la registrada al conjunt de Catalunya (1,8%). Aquest augment ve donat pels residents de nacionalitat estrangera, ja que els de nacionalitat espanyola pràcticament es mantenen estables (+0,2%). El nombre de població estrangera augmenta un 7,0% fins a les gairebé 88.400 persones, el màxim de la sèrie històrica. Aquest darrer grup representa el 19,8% de la població total, la segona taxa d'estrangeria més elevada de les quatre demarcacions (només per darrere de Girona, el 21,2%). Segons el continent de procedència, el darrer any la gran majoria de residents amb nacionalitat estrangera ha vingut d'algun país extracomunitari (+10,4%), mentre que la població de la resta de la Unió Europea s'ha mantingut cons-

tant. Aquests fluxos migratoris han donat lloc a un increment de la taxa d'estrangeria extracomunitària del 12,6% el 2022 al 13,7% el 2023.

La taxa d'estrangeria assoleix un rècord històric el 2023, el 19,8%, la segona més elevada de les quatre comarques catalanes

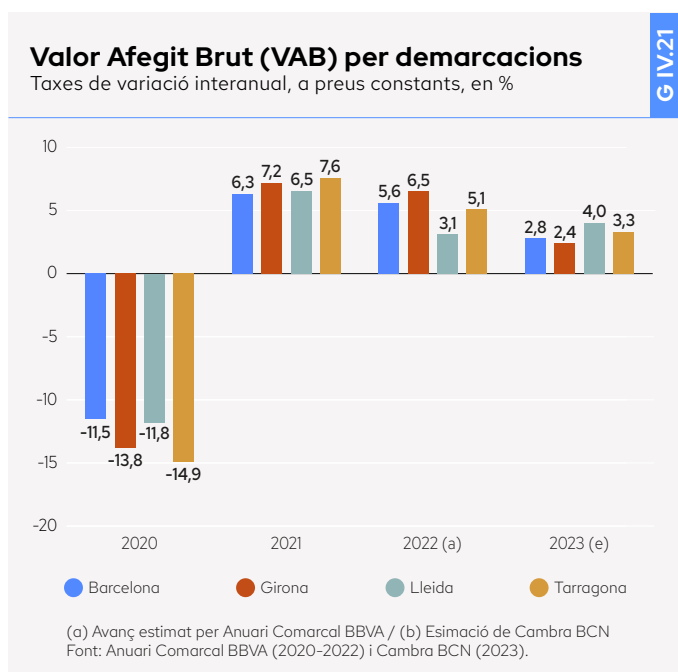
Per grups d'edat, s'observa un envelliment tendencial de la població, igual que al conjunt de Catalunya. Aquest és el desè any consecutiu que minva la població menor de 15 anys (-0,1%), mentre que augmenta la població de 15 a 64 anys (+1,8%) i la de més de 65 anys (1,7%). Aquestes variacions han fet augmentar l'índex d'envelliment en 2,5 punts percentuals (p.p.) fins al 137,4%, alhora que la taxa de dependència global –proporció de menors de 15 anys i majors de 65 anys sobre la població en edat de treballar– ha disminuït en 0,5 punts fins al 51,6%.

El **valor afegit brut** (VAB) a preus constants, descomptada la inflació, ha crescut un 4,0% a la demarcació de Lleida el 2023, segons estimacions de la Cambra de Barcelona (gràfic 4.21). Aquest creixement supera el registrat pel conjunt de Catalunya (2,9%) i és el més elevat de les quatre demarcacions catalanes. Aquest major dinamisme s'exploraria perquè l'any anterior va registrar un increment menor al de l'economia catalana (3,1% enfront al 5,6%, segons estimacions de l'Anuari comarcal del BBVA).

Pel que fa a la **marxa dels negocis** a Lleida, l'Enquesta de clima empresarial mostra com aquesta ha estat favorable i, a més, millora respecte a l'any anterior a tots els sectors, excepte a la construcció. Tanmateix, el saldo –diferència entre el percentatge de respostes d'evolució a l'alça i a la baixa– més elevat s'ha donat a la construcció (13%). La millora del saldo a la resta de sectors s'ha donat per la disminució del percentatge d'empresaris que esmenten que la marxa negocis ha anat a la baixa, ja que els que diuen que anirà a l'alça es manté estable. En comparació amb la mitjana catalana, la tendència a la demarcació de Lleida ha estat més favorable a tots els sectors (gràfic IV.22).

Lleida es l'única demarcació que ha recuperat el nombre de pernотacions en establiments hotelers d'abans de la pandèmia

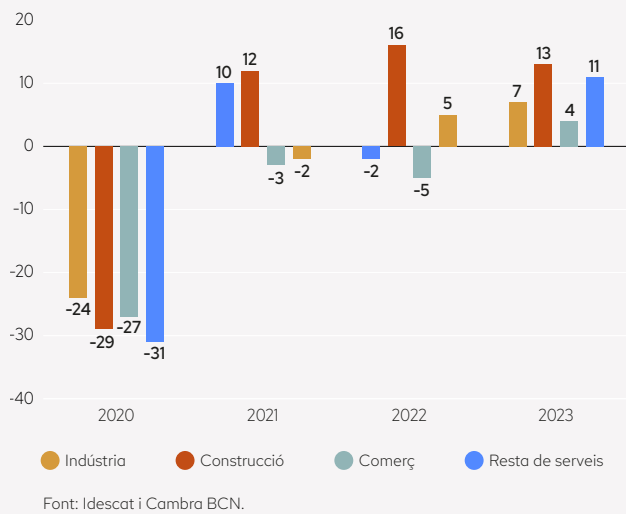
Les dades de demanda i oferta del **sector turístic** són una alternativa a la manca de resultats de la marxa dels negocis per a l'hostaleria a nivell de la demarcació. Segons l'Enquesta d'ocupació hotelera de l'INE, amb dades

Marxa dels negocis per sectors a Lleida

Saldos de respostes: diferència entre percentatges de resposta "a l'alça" i "a la baixa"

G IV.22

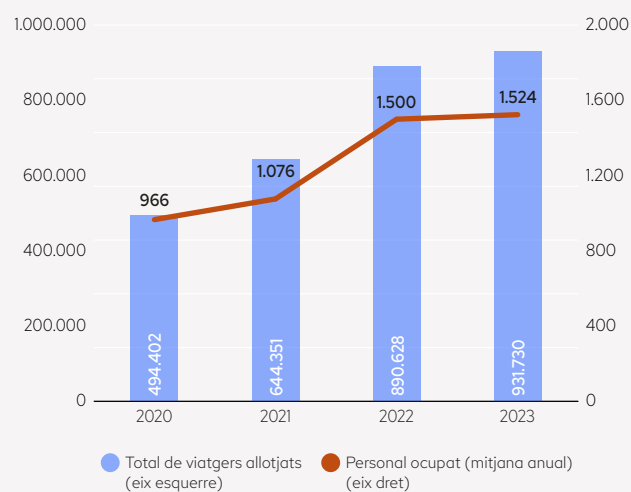

provisionals per al 2023, Lleida ha recuperat el nombre de pernoctacions en establiments hotelers perdut per la pandèmia el 2020, i gairebé el nombre de viatgers. Amb un total de 931.730 turistes allotjats a establiments hotelers el 2023, la xifra s'ha situat només un 2,2% per sota de la del 2019 (gràfic IV.23). Segons procedència, la recuperació ha estat oposada: els residents espanyols s'han situat un 4,7% per sota de la xifra precrisi, en canvi, el turisme estranger (el 20% del total) s'ha situat un 9,5% per sobre. En canvi, el nombre de pernoctacions, més de 2,0 milions el 2023, ja se situa un 1,3% per sobre la dada del 2019, sent l'única demarcació que ha recuperat totalment la xifra precrisi. D'aquestes, el 80% van ser de viatgers residents

Viatgers i personals ocupat a establiments hotelers a la demarcació de Lleida

Nombre

G IV.23

Els comptes de cotització han disminuït lleugerament respecte a l'any anterior i encara se situen un 4,8% per sota la dada precrisi

a Espanya, amb quasi 1,63 milions de pernoctacions, un 2,8% més que abans de la Covid-19. En canvi, el nombre de pernoctacions dels viatgers estrangers encara se situa per sota les xifres pre-pandèmiques (un -5,0%). Respecte a l'estada mitjana, aquesta se situa en 2,2 dies, la més curta de les quatre demarcacions, molt probablement pel perfil del turista nacional, que busca sortides naturals, culturals, gastronòmiques, d'aventures o esport, de cap de setmana, o de l'estranger allotjats a una altra província on fan una estada més llarga i que realitza una visita curta en aquesta destinació.

Pel costat de l'oferta, s'estima que en mitjana anual hi ha hagut 262 establiments oberts a Lleida el 2023, un 3,1% més que el 2022 (9 menys), i sense arribar a recuperar el nivell precrisi (283 el 2019). En termes d'habitacions i places, la recuperació ha estat similar (amb una caiguda del 5,0% i el 3,7%, respectivament, respecte a la pre-pandèmia). En canvi, quant al grau d'ocupació, aquest ha estat el 38,6% per places, el 48,2% per places de cap de setmana i el 43,5% per habitacions. Tots tres percentatges se situen per sobre als de 2019. En relació amb altres províncies, Lleida presenta els graus d'ocupació més reduïts. En darrer lloc, el personal ocupat ha estat un 3,8% inferior al del 2019, amb poc més de 1.500 persones en mitjana anual (el 4,5% del total de Catalunya).

Si s'analitza el sector per marques turístiques, l'evolució ha estat similar a la que s'ha descrit anteriorment, però amb ritmes de recuperació lleugerament diferents per regió (Pirineus¹, Terres de Lleida² i Val d'Aran³). Segons les dades d'Idescat, el 2023 la marca Pirineus suma poc més d'1,6 milions pernoctacions, seguida de Val d'Aran amb 720 mil i Terres de Lleida amb 491 mil (un +10,6%, un -1,0% i un +0,3% respecte al 2019, respectivament). En termes del grau d'ocupació, el Val d'Aran presenta el major percentatge, el 49,7% (51,1% el 2022), li segueix les Terres de Lleida amb el 47,1% (48,1% el 2022) i, per últim, els Pirineus amb el grau d'ocupació menys elevat de totes les marques turístiques catalanes amb el 38,3% (35,3% el 2022). Quant a l'estada mitjana, i en línia amb els darrers anys, aquestes han estat d'1,6 dies a les Terres de Lleida, 2,0 als Pirineus i 2,8 a la Val d'Aran.

1. Inclou les següents comarques: Alt Urgell, Alta Ribagorça, Berguedà, Cerdanya, Garrotxa, Pallars Jussà, Pallars Sobirà, Ripollès i Solsonès.
2. Inclou les següents comarques: Garrigues, Noguera, Pla d'Urgell, Segrià, Segarra i Urgell.
3. Inclou la comarca de l'Aran.

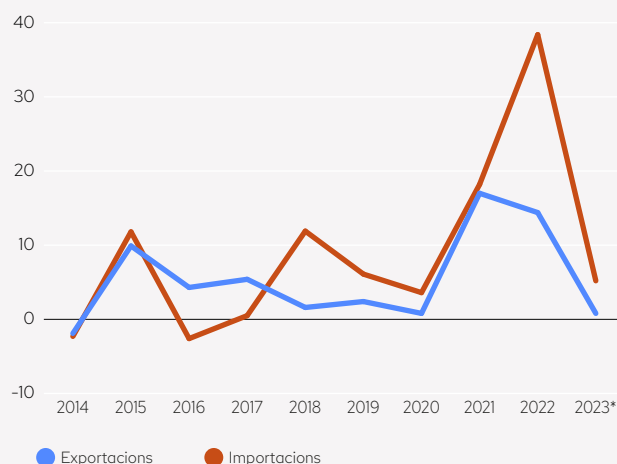
El **teixit empresarial** de la demarcació ha registrat gairebé 31.600 empreses, segons les dades que proporciona el Directori central d'empreses (DIRCE) de l'INE a 1 de gener del 2023, un 5,4% menys que un any enrere i un 5,7% menys que l'1 de gener del 2020 (gràfic IV.24). D'aquestes, un 52% no tenien assalariats i la resta sí. De les 15.152 empreses amb assalariats (-0,5% respecte a l'1 de gener del 2022), la gran majoria tenen d'1 a 49 assalariats (el 98,5%), amb gairebé 15.000 empreses. Atesa la naturalesa d'aquesta estadística, cal analitzar altres variables que recullin l'evolució al llarg del darrer any com és el nombre de comptes de cotització, terme que fa referència als centres de treball que té una empresa com a mínim amb un assalariat. En aquest cas, Lleida ha registrat 15.812 comptes de cotització a 31 de desembre de 2023, un 0,6% menys que el 2022 i encara un 4,8% per sota de la xifra precrisi.

Altres indicadors de demanda interna que ajuden a completar l'anàlisi a nivell provincial són les **compravendes immobiliàries**. Aquestes han tancat l'any amb 26.603 transaccions, un 9,4% menys que el 2022, i un 22% inferior al valor del 2019. El notable descens de la demanda immobiliària durant el 2023, evolució que es compartida al conjunt de Catalunya, s'explica en bona part per dos factors. El primer, per l'intens augment dels tipus d'interès, dificultant l'accessibilitat al finançament hipotecari de les llars. El segon, per les expectatives de les llars a un possible descens dels tipus d'interès de cara els propers trimestres, la qual cosa posposa la decisió de compra. Així, el nombre d'hipoteques constituïdes sobre habitatges a la demarcació ha estat gairebé de 2.900 el 2023, un 11,0% menys respecte a l'any anterior (però encara un 33,6% superior

Exportacions i importacions de béns a la demarcació de Lleida

Taxes de variació interanual, a preus corrents, en %

GIV.25

*Les dades del darrer any i anterior són provisionals.
Font: Duanes.

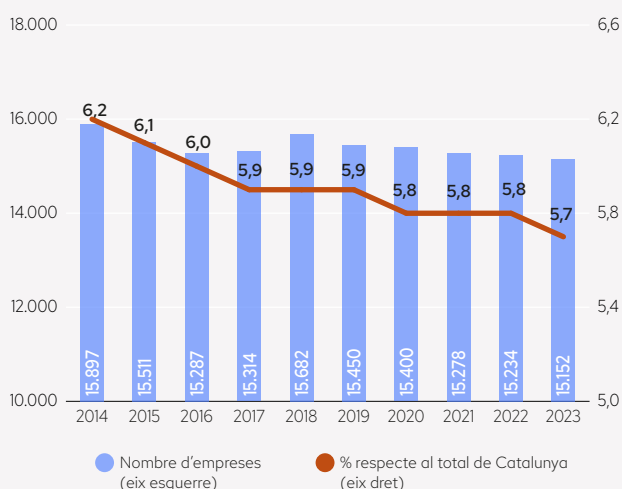
al 2019). No obstant el fort descens de la demanda l'any 2023, els preus dels habitatges lliure han seguit augmentant, un 2,2% (de 1.053 euros/m² el 2022 a 1.076 euros/m² el 2023, valor taxat), tot i que amb una moderació del ritme de creixement anual respecte al de l'any anterior (3,8%).

En relació amb el **sector exterior**, les dades de comerç internacional a Lleida tanquen amb uns resultats menys positius que a la resta de demarcacions. Segons dades provisionals de duanes, el 2023 les exportacions nominals han augmentat només un 0,8% fins als 2.926 milions d'euros; mentre que les importacions han crescut un 5,2% fins a pràcticament 1.900 milions d'euros –ambdues són xifres rècord des de l'inici de la sèrie el 1995. A diferència del patró per al conjunt de Catalunya, Lleida presenta un saldo comercial positiu de 1.035 milions d'euros, però aquest ha disminuït un 5,5% respecte a l'any anterior (gràfic IV.25).

Empreses amb assalariats a la demarcació de Lleida

Nombre i percentatge sobre el total de Catalunya, en %

GIV.24

1 Dades a 1 de gener.
Font: INE (DIRCE).

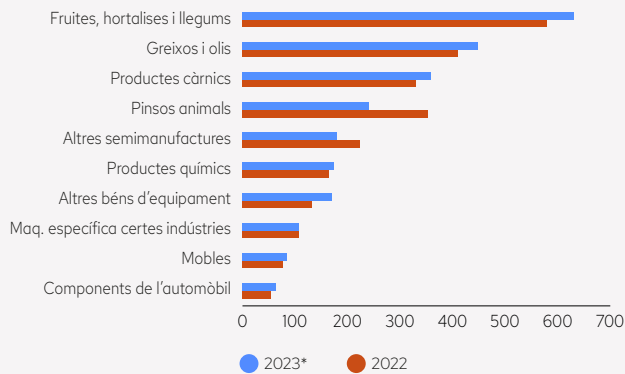
Lleida és un territori clau del sector agroalimentari a Catalunya, amb un pes del 57% de les exportacions catalanes de fruites, hortalisses i llegums, greixos i olis i productes càrnics

Les **exportacions** lleidatanes han suposat només el 2,9% del total de vendes a l'estranger de Catalunya (en termes monetaris), sent aquesta la província amb un menor pes de les quatre per darrere de Girona (8,3%). Segons el destí de les vendes, s'han incrementat les que van a països de la Unió Europea (8,5%), mentre que a les extracomunitàries ha disminuït (-10,2%). Les primeres representen el

Principals sectors exportadors a la demarcació de Lleida

Milions d'euros

G IV.26

*Les dades són provisionals.
Font: Duanes.

65% de les vendes totals amb quasi 1.900 milions d'euros i les segones, el 35% restant. En relació amb l'evolució per activitats econòmiques, de les deu principals, set registren increments interanuals. En volum monetari, la primera són les fruites, hortalisses i llegums, amb 630 milions d'euros exportats –més d'un terç del total exportat a Catalunya–, la qual cosa representa un augment del 10,5% respecte al 2022. La segona activitat ha estat la dels greixos i olis (449 milions i un 9,6% més que el 2022), seguida dels productes càrnics (359 milions i un 11,7% anual) i els pinsos animals (241 milions i un -30,7%). El pes d'aquestes quatre activitats en el total exportat de la demarcació és del 57% (gràfic IV.26). Aquests resultats situen la zona de les Terres de Lleida com a un territori clau del sector agroalimentari a Catalunya.

El quasi estancament de les exportacions ha anat acompanyat d'un descens del teixit empresarial exportador el 2023. El nombre d'**empreses exportadores** a la demarcació de Lleida descendeix fins a 2.503, la xifra més baixa des del 2017. Així mateix, les exportadores consolidades –que porten venent a l'estranger com a mínim quatre anys consecutius– disminueixen un 3,5% fins a les 948 empreses (un 38% del total). Dins d'aquest grup, un 41% exporta menys de 50.000€; un 25% i un 24% venen per valor d'entre 50.000 i 500.000 euros, i 500.000 euros i 5 milions d'euros, respectivament; i el 10% restant exporten per valors monetaris superiors a 5 milions d'euros. Quant a l'evolució, el nombre d'empreses ha disminuït als trams de menor dimensió: les que exporten menys de 50.000 d'euros (-6,4%) i les de 50.000 i 500.000 d'euros, que passen de 257 a 235 empreses (-8,6%). Això pot ser degut a dos factors principals, bé són empreses que han deixat d'exportar o bé són empreses que han canviat de tram (perquè exporten més).

En relació amb les compres a l'exterior, com s'ha avançat, aquest 2023 Lleida ha batut un rècord històric amb quasi 1.890 milions d'euros en **importacions** (92 milions més que l'any anterior). Si s'atén a l'origen, el 78% provenen de l'espai comunitari, mentre que el 22% s'adquireixen fora de la UE. En comparació amb el 2022, el mercat comunitari ha crescut un 9,2%, mentre que l'extracomunitari ha disminuït un 6,9%. Quant a les importacions efectuades per les deu principals activitats del territori han crescut a sis. El sector líder en importacions a Lleida és el de cereals amb 330 milions (un 39,2% més que el 2022, aquest increment molt influenciat per l'augment de preus i el conflicte armat a Ucraïna), seguit d'altres tipus de manufactures (amb 178 milions, -5,1% anual) i productes càrnics (amb 173 milions, +60% anual). Aquests tres sectors, suposen més d'un terç del total importat a la demarcació.

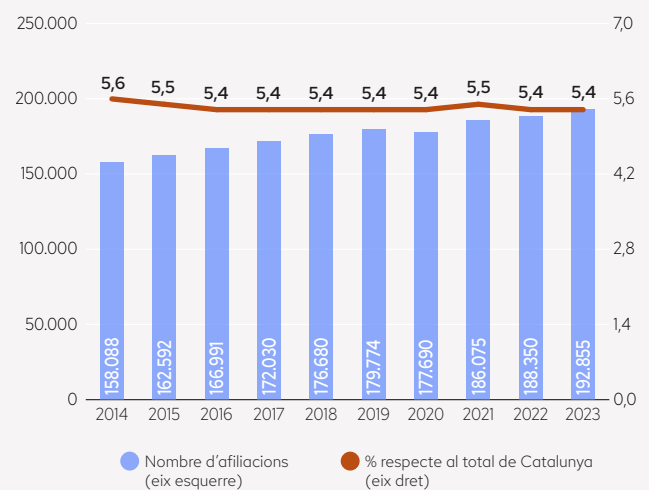
Dinamisme elevat del mercat de treball, amb xifra rècord dels assalariats, tot i el context d'augment del tipus d'interès i l'elevada incertesa a nivell geopolític

Respecte a l'evolució del mercat de treball, aquesta ha estat globalment positiva en comparació amb el 2022 i també respecte al 2019 per alguns indicadors. En primer lloc, les **afiliacions** a la Seguretat Social (SS) han augmentat un 2,4% fins a les gairebé 192.900 persones a finals del 2023, xifra que supera la del 2019 en un 7,3% (gràfic IV.27). Segons el règim d'afiliació, l'evolució ha estat dife-

Afiliacions* a la demarcació de Lleida

Nombre i percentatge sobre el total de Catalunya, en %

G IV.27

*Dades a 31 de desembre. Els darrers dos anys són provisionals. Règim general, mineria i carbó, i autònoms.
Font: Idescat.

rent: el nombre d'assalariats ha crescut un 3,3% fins a quasi 155.610 (un 10,1% més que el 2019), mentre que els treballadors autònoms han disminuït un 1,1% respecte al 2022 i se situen un 3,1% per sota del nivell precrisi.

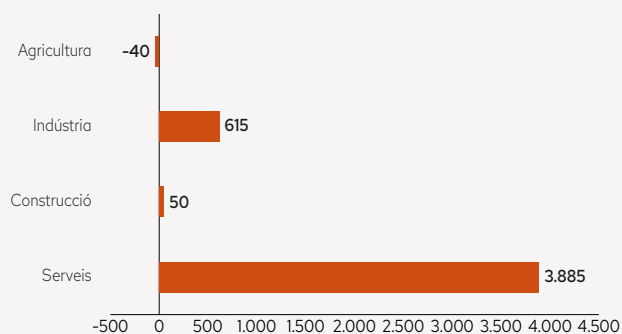
A nivell sectorial (gràfics IV.28 i IV.29), el nombre d'afiliacions totals ha augmentat als serveis i a la indústria (un 2,9% i un 2,2%, respectivament), mentre que pràcticament s'ha mantingut a la construcció (+0,3%) i al primari (-0,3%). Cal recordar que Lleida concentra el major nombre de treballadors de les quatre demarcacions dedicats al sector primari amb 12.500 persones, el 40% del total de Catalunya. Per la seva banda, el sector serveis, registra el nombre més elevat d'afiliacions, 136.470 –el 70,8% del total a la demarcació– el màxim des del 2008 (inici de la sèrie disponible). A continuació la indústria, amb un pes sobre el total del 14,9%, ha registrat el segon major increment sectorial, un 2,2%, fins a les gairebé 28.700 afiliacions, xifra rècord des del 2008. Quant a la construcció el nombre de llocs de treball es manté pràcticament estable, amb 15.230 afiliacions al tancar l'any 2023, el 7,9% del total i la xifra més elevada des del 2011.

Un altre indicador de l'evolució del mercat de treball són les dades que publica l'INE a través de l'Enquesta de Població Activa (EPA). En aquest cas, la **població ocupada** a Lleida ha augmentat un 2,3% respecte al 2022, fins a les 201.075 persones en mitjana el 2023, el màxim de la sèrie disponible. Aquest creixement ha estat menys intens al registrat al conjunt de Catalunya (3,9%). Arrel d'aquesta evolució el seu pes sobre el conjunt de Catalunya en termes d'ocupats disminueix lleugerament del 5,6% el 2022 al 5,5% el 2023.

Variació del nombre d'afiliacions* per sectors a la demarcació de Lleida. Any 2023

Nombre

G IV.29

*Dades a 31 de desembre.
Font: Idescat.

Quant als **contractes de treball** signats, la demarcació ha registrat un total de 147.360 el 2023, un 7,5% menys que el 2022 i un 23,5% menys que el 2019 (any de màxim històric amb més de 192.600 contractes signats). Tanmateix, la disminució ha estat molt més intensa entre els nous contractes temporals (-14,3%) que els indefinits, que tot i la reforma laboral aprovada a finals del 2021 han disminuït un 1,3%.

En paral·lel a l'evolució positiva de l'afiliació, el nombre d'**aturats registrats** es redueix un 4,7% a finals d'any, la disminució més intensa de totes les demarcacions catalanes (-0,9% en el conjunt de Catalunya), fins a les 17.212 persones, la xifra més baixa des del 2007. Cal esmentar, però, que el ritme de descens mensual es modera a partir del darrer trimestre de l'any.

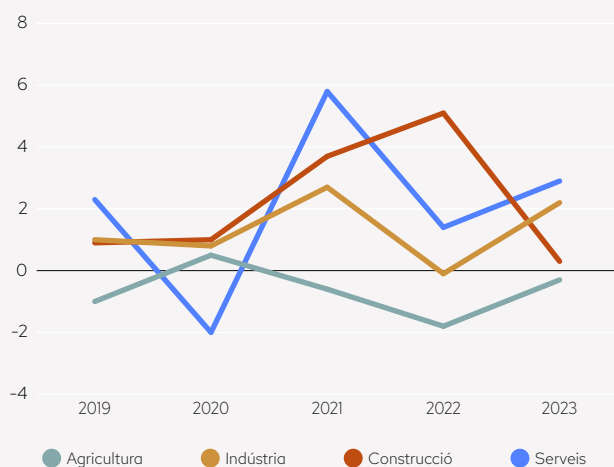
La inflació es modera notablement, però segueix sent el principal factor d'incertesa a curt termini

Finalment, Lleida és la província on més han augmentat els **preus del consum** amb un creixement de la inflació del 3,7% en mitjana anual el 2023, tres dècimes per sobre de l'increment mitjà del conjunt de Catalunya. Tanmateix, la inflació es modera notablement respecte a l'any anterior (9,5%) gràcies, en bona mesura, a la forta caiguda dels preus energètics (molt inferiors als nivells del 2022). No obstant això, la inflació es manté com el principal factor d'incertesa de cara les perspectives econòmiques del 2024.

Afiliacions* per sectors a la demarcació de Lleida

Taxa de variació interanual, en %

G IV.28

*Dades a 31 de desembre. Els darrers dos anys són provisionals. Règim general, mineria i carbó, i autònoms.
Font: Idescat.

	2021	2022	2023	Demarcació Catalunya		2022	2023
				Var. 2023/2022 (% , pp)		Pes Dem./CAT (%)	
DEMOGRAFIA							
Població Total	439.258	440.883	447.343	1,5	1,8	5,7	5,7
Densitat (hab/km ²)	36,1	36,2	36,8	1,5	1,8	-	-
Població de menys de 15 anys	64.936	64.252	64.171	-0,1	-0,5	5,7	5,7
Població de 15 a 64 anys	288.692	289.935	295.013	1,8	2,2	5,6	5,6
Població de 65 anys i més	85.630	86.696	88.159	1,7	2,1	5,8	5,8
Índex de dependència global	52,2	52,1	51,6	-0,4	-0,5	-	-
Índex d'envelliment	131,9	134,9	137,4	2,5	7,1	-	-
Nacionalitat espanyola	358.438	358.281	358.987	0,2	0,2	5,5	5,5
Nacionalitat estrangera	80.820	82.602	88.356	7,0	10,2	6,7	6,5
Taxa d'estrangeria total	18,4	18,7	19,8	1,0	1,1	-	-
Taxa d'estrangeria extracomunitària	12,1	12,6	13,7	1,1	1,2	-	-
ACTIVITAT ECONÒMICA							
Comptes de cotització¹	15.830	15.904	15.812	-0,6	0,3	6,5	6,5
Nombre d'empreses²	33.060	33.407	31.595	-5,4	-6,7	5,3	5,3
Sense assalariats	17.782	18.173	16.443	-9,5	-11,5	4,9	5,0
Amb assalariats	15.278	15.234	15.152	-0,5	0,0	5,8	5,7
1 a 49 assalariats	15.045	14.993	14.925	-0,5	-0,1	5,8	5,8
50 a 199 assalariats	186	195	178	-8,7	2,3	4,9	4,4
200 a 999 assalariats	41	40	43	7,5	0,8	3,5	3,8
1.000 o més assalariats	6	6	6	0,0	4,9	3,0	2,8
Empreses concursades	21	42	47	11,9	-9,1	3,8	4,7
Compravendes immobiliàries	34.196	29.386	26.623	-9,4	-8,0	9,6	9,5
Viatgers allotjats a establiments hotelers³	644.351	890.628	931.730	4,6	11,4	4,7	4,4
Residents a Espanya	570.316	730.960	742.858	1,6	3,3	9,4	9,3
Residents a l'estranger	74.035	159.668	188.872	18,3	16,9	1,4	1,4
SECTOR EXTERIOR⁴							
Exportacions de béns (milions €)	2.529	2.894	2.926	0,8	6,1	3,1	2,9
<i>10 principals sectors:</i>							
Fruïtes, hortalisses i llegums	584	580	630	8,7	10,5	34,3	33,8
Greixos i olis	288	410	449	9,6	-7,6	23,7	28,0
Productes càrnics	309	330	359	11,7	2,5	6,5	7,0
Pinsos animals	274	353	241	-30,7	-15,2	39,0	31,6
Altres semimanufactures	195	223	179	-25,2	-13,1	6,4	5,9
Productes químics	158	165	174	4,6	4,1	0,6	0,6
Altres béns d'equipament	80	132	170	27,0	4,5	1,6	2,0
Maq. Específica certes indústries	102	108	107	-0,5	4,6	2,0	1,9
Mobles	43	77	85	9,7	5,5	8,8	9,1
Components de l'automòbil	49	54	63	15,8	52,1	2,4	1,8
Exportacions UE	1.592	1.748	1.897	8,5	7,6	3,0	3,1
Exportacions fora UE	937	1.146	1.029	-10,2	5,2	3,1	2,7
Importacions de béns (milions €)	3.416	4.075	3.986	-1,4	-1,6	3,6	3,6
<i>10 principals sectors:</i>							
Cereals	111	237	330	39,2	14,3	10,6	12,9
Altres semimanufactures	142	182	178	-5,1	-10,3	5,8	6,4
Productes càrnics	87	110	173	60,0	19,4	14,8	19,6
Productes químics	145	174	163	-6,9	-10,4	0,6	0,6
Fruïtes, hortalisses i llegums	89	119	123	3,1	22,3	9,1	7,6
Maq. Específica certes indústries	86	96	109	15,9	5,1	1,5	1,7
Greixos i olis	55	89	92	3,6	-17,3	6,2	7,7
Altres béns d'equipament	59	86	85	-1,0	4,0	0,9	0,8
Llavors i fruits oleaginosos	44	90	82	-9,2	-8,8	8,4	8,3
Begudes	38	56	60	7,8	6,8	9,5	9,5
Importacions UE	974	1.342	1.466	9,2	1,8	2,4	2,5
Importacions fora UE	325	456	425	-6,9	-5,8	0,8	0,8
Nombre d'empreses exportadores	3.465	2.836	2.503	-11,7	0,1	5,9	5,2
Nombre d'empreses exportadores regulars ⁵	973	982	948	-3,5	2,2	5,7	5,4
Exporten menys de 50.000 €	432	419	392	-6,4	3,9	5,9	5,3
Exporten de 50.000 a 00.000 €	216	257	235	-8,6	-0,2	6,2	5,7
Exporten de 500.000 a 5 milions €	240	213	223	4,7	2,2	5,3	5,4
Exporten més de 5 milions €	85	93	98	5,4	1,5	4,9	5,1
MERCAT DE TREBALL							
Afiliacions totals^{1,3,5}	186.075	188.350	192.855	2,4	2,7	5,4	5,4
Agricultura	12.770	12.540	12.500	-0,3	-0,4	40,0	40,0
Indústria	28.075	28.040	28.655	2,2	1,4	5,7	5,8
Construcció	14.440	15.180	15.230	0,3	1,4	6,9	6,8
Serveis	130.795	132.585	136.470	2,9	3,1	4,8	4,8
Assalariats	147.790	150.680	155.610	3,3	3,1	5,1	5,1
Autònoms	38.285	37.670	37.245	-1,1	0,4	6,8	6,7
Ocupats (EPA)⁶	199.075	196.550	201.075	2,3	3,9	5,6	5,5
Contractes	169.594	159.264	147.360	-7,5	-12,7	5,6	5,9
Temporals	148.646	76.894	66.035	-14,1	-17,6	4,6	4,8
Indefinites	20.948	82.370	81.325	-1,3	-5,7	7,0	7,3
Atur registrat¹	20.346	18.057	17.212	-4,7	-0,9	5,2	5,0
Taxa d'atur (EPA) ⁶	11,1%	9,3%	7,4%	-2,0	-0,6	-	-

Fons: INE, Idescat, Observatori d'Empresa i Ocupació, DataComex, ICEX i Registradors de la propietat.

1 Dades de final d'any.

2 Les dades són a 1 de gener de cada any (Directori Central d'Empreses de l'INE).

3 Les dades del darrer any són provisionals.

4 Les dades del darrer any són provisionals i la taxa de variació està calculada a partir de les dades provisionals de l'any anterior.

5 Règim general, mineria i carbó i autònoms.

6 Les dades fan referència a la mitjana anual.

Anàlisi comarcal

La demarcació de Lleida està formada per un total de tretze comarques, el major nombre de les quatre províncies, que són: l'Alta Ribagorça, l'Alt Urgell, les Garrigues, la Noguera, el Pallars Jussà i Sobirà, el Pla d'Urgell, la Segarra, el Segrià, el Solsonès, l'Urgell, la Val d'Aran i una part de la Cerdanya –a més del municipi de Gósol situat a la comarca del Berguedà (demarcació de Barcelona). Per a aquesta anàlisi es tindran en compte totes les esmentades excepte el Berguedà perquè només té un municipi. A banda d'aquesta divisió administrativa, geogràficament es distingeixen dues regions: d'un costat, la de les comarques de la plana; i de l'altre, la de les comarques pirinenques i prepirinenques. Aquestes darreres són les comarques amb menor població de Catalunya i les de menor densitat demogràfica. Tant el Pallars Jussà, com el Pallars Sobirà i l'Alta Ribagorça tenen densitats de població inferiors a 10 hab./km² i són també les comarques menys poblades de Catalunya.

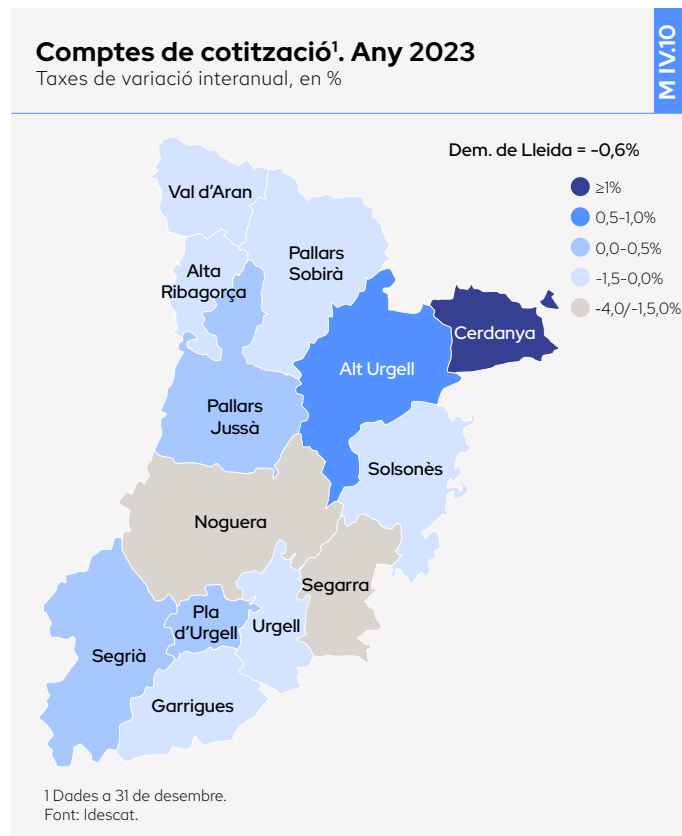
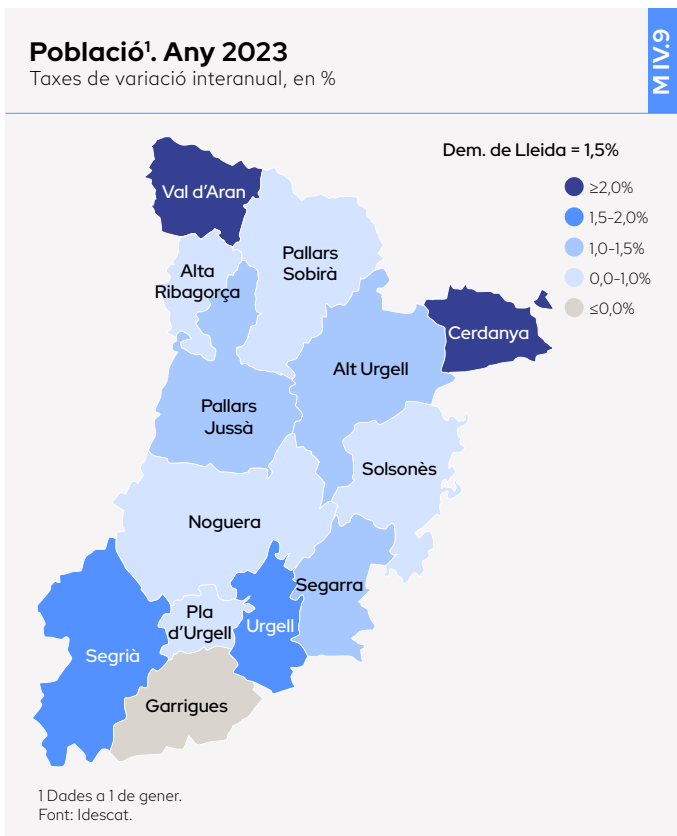
La població augmenta a totes les comarques, excepte a les Garrigues, gràcies a l'impuls de la població estrangera

La **població** ha augmentat al conjunt de comarques lleidatanes, amb variacions anuals que oscil·len entre el 0,3%

del Solsonès i el 2,5% de la Val d'Aran, i només a les Garrigues s'ha registrat una disminució (-0,5%). La comarca més poblada de Lleida és el Segrià, amb quasi 215.500 persones (el 48,2% del total de la demarcació). En aquest territori, la població s'ha incrementat un 1,9%. Per darrere, se situen la Noguera, l'Urgell i el Pla d'Urgell, que concentren el 8,8%, 8,5% i 8,4% de la població, respectivament. En l'altre extrem, estarien l'Alta Ribagorça i el Pallars Sobirà, les comarques amb menys de habitants de Catalunya (amb 4.019 habitants a la primera i quasi 7.300 a la segona) ([mapa IV.9](#)).

El nombre d'empreses disminueix a vuit de les tretze comarques de la demarcació

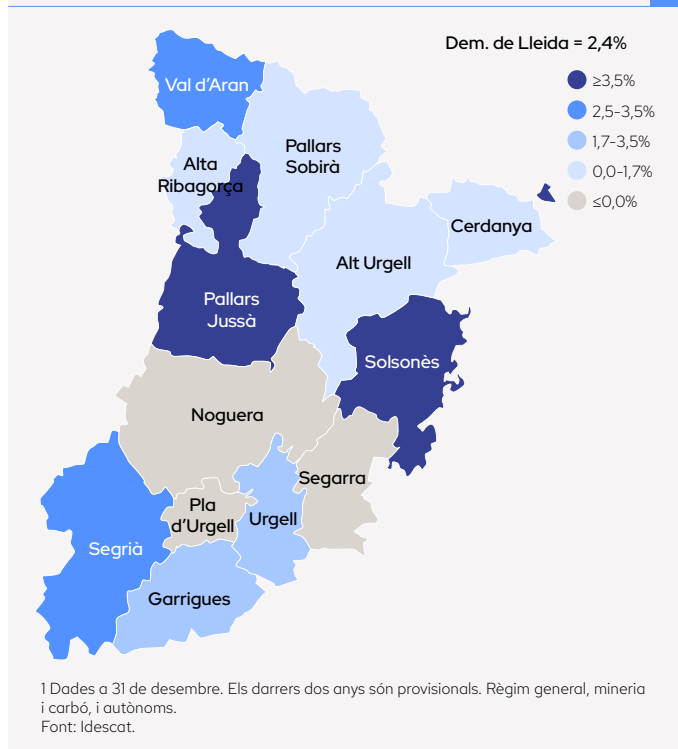
En relació amb el teixit empresarial, els nombre de **comptes de cotització** (concepte aproximatiu al nombre d'empreses) inscrits a la Seguretat social ha augmentat a quatre comarques lleidatanes entre desembre del 2022 i 2023, s'ha mantingut a una i ha disminuït en vuit ([mapa IV.10](#)). En el primer grup se situen la Cerdanya (3,1%), l'Alt Urgell (0,5%), el Segrià (0,3%), i el Pla d'Urgell (0,2%). La comarca que ha mantingut el teixit empresarial ha estat el Pallars Jussà. La resta de territoris ha minvat el nombre d'empreses, amb variacions d'intensitats diferents: entre el -0,6% de l'Alta Ribagorça i el -3,9% de la Segarra ([mapa IV.10](#)).

Afiliacions a la Seguretat Social¹. Any 2023

Taxes de variació interanual, en %

M IV.11

El nombre de llocs de treball augmenta a set de les deu comarques de la demarcació (excepte al Pla d'Urgell, la Noguera i la Segarra)

Pel que fa a l'evolució del mercat de treball, l'**afiliació seua de l'empresa** a la Seguretat Social s'ha incrementat a deu comarques i ha disminuït a tres: un -0,5% al Pla d'Urgell, un -1,2% a la Noguera i un -4,3% a la Segarra (mapa IV.11). Destaca el notable increment del 21,7% del Pallars Jussà, per l'augment de 800 assalariats a l'educació. Aquest notable creixement s'explica per modificacions administratives realitzades el tercer trimestre del 2023 en els comptes de cotització que abans estaven registrats a l'administració pública i ara passen a educació (i que especialment afecta a les comarques del Baix Penedès i el Pallars Jussà). A la resta de comarques els augments relatius han fluctuat entre l'1,2% del Pallars Sobirà i el 3,3% de la Val d'Aran.

Per grans sectors econòmics, l'evolució de les afiliacions ha estat heterogènia segons el territori (gràfic IV.30 i taula IV.8). Començant pel **sector terciari**, les afiliacions als serveis són les més representatives a totes les comarques –excepte a la Segarra (que és la indústria)–, amb un pes sobre el total comarcal que oscil·la entre el 49,8% a les Garrigues i el 89,1% a la Val d'Aran. Quant a l'evolució, s'observa que

els llocs de treball han augmentat a totes les comarques, excepte a l'Alta Ribagorça que es mantenen, i al Pla d'Urgell i la Segarra es redueixen (-0,6% i -10,6%, respectivament), que són dos de les tres comarques on disminueixen les afiliacions en el seu conjunt. Els augments relatius han oscil·lat entre el 0,4% de la Cerdanya i el 31,4% del Pallars Jussà. En comparació amb el nivell del 2019, totes les comarques han assolit els nivells de llocs de treball als serveis anteriors a la Covid-19, excepte en quatre: les Garrigues, la Noguera, el Pallars Sobirà i el Pla d'Urgell.

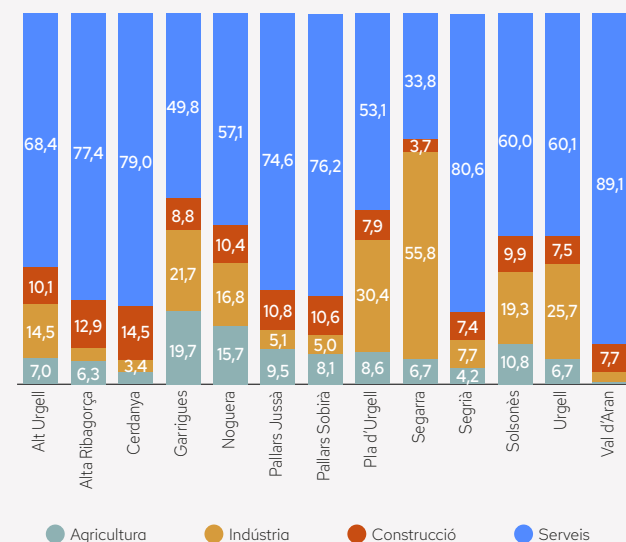
A continuació, la **indústria** és el següent sector on, globalment, la tendència ha estat més positiva el darrer any (+2,2%), amb només quatre de les tretze comarques on l'afiliació s'ha reduït. És el cas del Pallars Sobirà (-7,0%), la Noguera (-6,0%), l'Alta Urgell (-1,1%) i el Pla d'Urgell (-0,2%). El nombre de llocs de treball s'ha mantingut estable a l'Alta Ribagorça i a la resta dels vuit territoris, els increments han estat de diferent magnitud: entre l'1,5% de la Segarra i el 8,2% del Solsonès. Les comarques amb un major pes d'aquesta activitat sobre el total són la Segarra, el Pla d'Urgell, l'Urgell i les Garrigues, amb percentatges que oscil·len entre el 55,8% de la primera i el 21,7% de la darrera.

En tercer lloc, el nombre d'afiliacions a la **construcció** ha disminuït a cinc de les tretze comarques lleidatanes: la Segarra, les Garrigues, la Noguera, el Pla d'Urgell i la Val d'Aran. El nombre de llocs de treball s'ha mantingut a l'Urgell i a la resta, els increments relatius han fluctuat entre l'1,5% del Segrià i el 8,4% de la Cerdanya. Les afiliacions a la construcció són les segones en valor absolut a cinc

Estructura sectorial de les afiliacions*. Any 2023

En percentatge sobre el total d'afiliacions de la comarca

G IV.30

Afiliacions a la Seguretat Social per grans sector econòmics i comarques^{1,2}

Any 2023

T IV 8

	Agricultura		Indústria		Construcció		Serveis		Total Afiliacions	
	Nombre	Var 23/22 (%)	Nombre	Var 23/22 (%)	Nombre	Var 23/22 (%)	Nombre	Var 23/22 (%)	Nombre	Var 23/22 (%)
Alt Urgell	455	-3,2	940	-1,1	655	1,6	4.435	2,7	6.485	1,5
Alta Ribagorça	90	0,0	50	0,0	185	5,7	1.110	0,0	1.440	1,4
Cerdanya	275	0,0	305	3,4	1.285	8,4	7.020	0,4	8.885	1,6
Garrigues	1.090	-1,8	1.200	3,0	485	-4,9	2.750	5,0	5.520	2,1
Noguera	1.885	-1,3	2.020	-6,0	1.255	-2,7	6.865	0,7	12.025	-1,2
Pallars Jussà	470	-5,1	250	2,0	535	3,9	3.680	31,4	4.935	21,7
Pallars Sobirà	210	2,4	130	-7,1	275	7,8	1.970	1,0	2.580	1,2
Pla d'Urgell	1.300	0,8	4.610	-0,2	1.195	-2,4	8.045	-0,6	15.155	-0,5
Segarra	750	-10,2	6.245	1,5	415	-12,6	3.790	-10,6	11.195	-4,3
Segrià	4.480	0,7	8.165	6,1	7.820	1,5	85.010	2,7	105.475	2,8
Solsonès	665	15,7	1.185	8,2	610	6,1	3.690	15,9	6.150	13,3
Urgell	950	0,5	3.615	2,1	1.055	0,0	8.455	2,5	14.075	2,0
Val d'Aran	35	16,7	175	2,9	505	-1,9	5.820	3,7	6.530	3,3
Demarcació de Lleida	12.500	-0,3	28.655	2,2	15.230	0,3	136.470	2,9	192.855	2,4
Catalunya	31.265	-0,3	497.200	1,4	223.550	1,5	2.842.105	3,1	3.594.115	2,7

Font: Idescat.

1 Dades a 31 de desembre. Les dades del 2023 i 2022 són provisionals.

2 Règim general, mineria i carbó, i autònoms.

demarcacions: l'Alta Ribagorça, la Cerdanya, els Pallars Jussà, els Pallars Sobirà i la Val d'Aran.

En darrer lloc, l'afiliació al **sector agrícola** ha minvat a cinc comarques (l'Alt Urgell, les Garrigues, la Noguera, el Pallars Jussà i la Segarra), a dos s'ha mantingut estable

(Alta Ribagorça i Cerdanya) i a les sis restants ha augmentat, entre el 0,5% de l'Urgell i el 16,7% de la Val d'Aran. Els territoris amb més pes de treballadors a l'agricultura sobre el total són les Garrigues (amb un 19,7%), la Noguera (15,7%) i el Solsonès (10,8%). A la resta els percentatges són inferiors a dos dígits.

Dades econòmiques bàsiques de les comarques

Any 2023

T IV 9

	Població		Població nascuda a l'estranger		Empreses (comptes de cotització)		Afiliacion segons seu de l'empresa		Afiliats segons residència padronal		Atur registrat	
	Nombre	Var 23/22 (%)	Nombre	Var 23/22 (%)	Nombre ¹	Var 23/22 (%)	Nombre ¹	Var 23/22 (%)	Nombre ¹	Var 23/22 (%)	Nombre ¹	Var 23/22 (%)
Alt Urgell	20.762	1,5	4.307	8,7	765	0,5	6.485	1,5	7.760	2,6	698	-3,1
Alta Ribagorça	4.019	0,8	687	8,9	178	-0,6	1.440	1,4	1.825	0,8	75	-5,1
Cerdanya	19.885	2,1	4.341	12,1	1.138	3,1	8.885	1,6	9.275	2,3	441	3,8
Garrigues	18.935	-0,5	2.901	3,1	585	-1,2	5.520	2,1	7.870	2,4	679	-2,4
Noguera	39.567	1,0	8.137	7,2	1.318	-3,4	12.025	-1,2	16.300	1,1	1.684	-3,7
Pallars Jussà	13.409	1,2	2.640	10,1	507	0,0	4.935	21,7	5.200	1,7	490	-7,9
Pallars Sobirà	7.288	1,0	978	7,0	351	-0,6	2.580	1,2	3.495	1,9	150	-17,1
Pla d'Urgell	37.737	0,9	8.394	6,3	1.234	0,2	15.155	-0,5	16.505	2,4	1.354	-7,0
Segarra	23.938	1,4	6.934	6,1	666	-3,9	11.195	-4,3	10.375	-4,4	724	-6,0
Segrià	215.476	1,9	50.212	10,2	7.391	0,3	105.475	2,8	89.405	2,6	9.180	-4,6
Solsonès	13.725	0,3	2.124	4,2	606	-1,5	6.150	13,3	6.830	11,9	490	8,4
Urgell	37.960	1,6	8.471	9,0	1.274	-1,3	14.075	2,0	16.345	2,2	1.474	-4,7
Val d'Aran	10.496	2,5	2.587	11,0	733	-1,2	6.530	3,3	5.335	2,0	127	-25,7
Demarcació de Lleida	447.343	1,5	98.843	8,8	15.812	-0,6	192.855	2,4	189.120	2,8	17.212	-4,7
Catalunya	7.901.963	1,8	1.774.487	10,3	244.783	0,3	3.594.115	2,7	3.517.305	2,6	343.381	-0,9

Font: Idescat, INE, MTAS i Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya.

1 Dades a 31 de desembre.

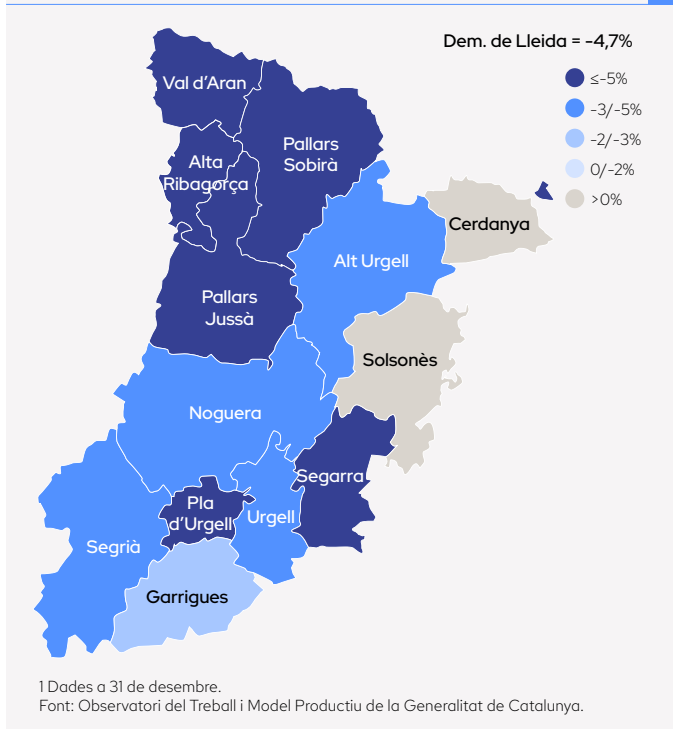
2 Dades provisionals. Règim general, mineria i carbó, i autònoms.

Atur registrat¹. Any 2023

Taxes de variació interanual, en %

M IV.12

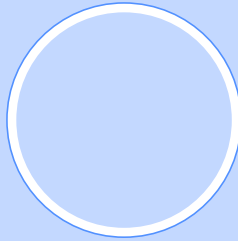
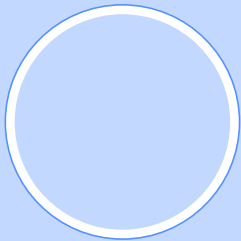
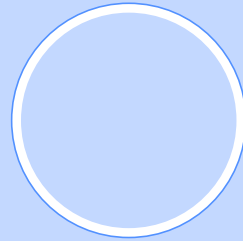
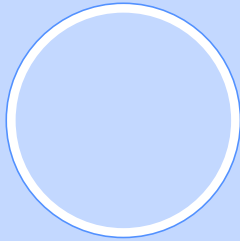
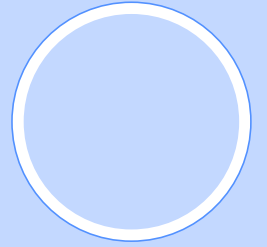
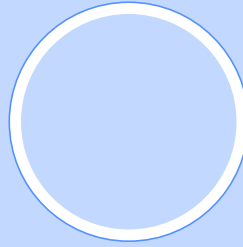
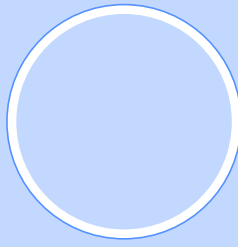

residència amb la corresponent a la seu social de l'empresa, es pot analitzar la mobilitat entre comarques per motius laborals. A la majoria de territoris –deu dels tretze– el nombre d'afiliats per residència és superior al d'afiliacions per seu d'empresa, el que implica que hi ha una major proporció de gent que treballa a una altra comarca (les ràtios se situen a l'entorn del 121% en mitjana, és a dir, hi ha un 21% més d'afiliats residents que per seu d'empresa). Només la Segarra, el Segrià i la Val d'Aran tenen proporcions inferiors al 100% (el 93%, el 85% i el 82%, respectivament), el que implica que són receptores netes de treballadors que resideixen a altres comarques.

La Cerdanya i el Solsonès són les dues úniques comarques lleidatanes on augmenta el nombre d'aturats (un 3,8% i un 8,4%, respectivament)

Juntament amb l'augment d'afiliacions global a la demarcació, el mercat de treball també ha registrat un descens de l'**atur** a totes les comarques el 2023 ([mapa IV.12](#)), excepte a la Cerdanya (+3,8%) i el Solsonès (+8,4%). Les reduccions interanuals han estat de diferent intensitat segons el territori: des del -2,4% de les Garrigues fins al -25,7% de la Val d'Aran. En termes absoluts, de la reducció total que s'ha produït al conjunt de Lleida (-845 persones), aproximadament la meitat s'ha concentrat al Segrià, seguida del Pla d'Urgell (amb el 12% de la reducció total).

Si s'analitza l'afiliació en funció de la **residència padronal del treballador** en lloc de la seu on està ubicada l'empresa, aquesta ha augmentat a totes comarques el 2023, excepte al Solsonès (-4,4%). Si es compara l'afiliació per

MONOGRÀFIC

Canvi climàtic, aigua
i aliments: Cal produir més
aliments amb menys aigua

CANVI CLIMÀTIC, AIGUA I ALIMENTS: CAL PRODUIR MÉS ALIMENTS AMB MENYS AIGUA

Joan Girona i Gomis

Investigador Sènior de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA)¹

Un planeta canviant

Tot i que és el més comentat, el canvi climàtic és tan sols un dels reptes que hem d'afrontar en els nous escenaris que ens planteja el planeta. L'augment de la població mundial, i local, l'increment de la demanda d'aliments per abastir aquesta població creixent, que no tan sols requereix més aliments sinó que aquests siguin d'una tipologia diferent degut a canvis en les seves preferències alimentàries, i la concentració de la població mundial en grans aglomeracions urbanes ens dibuixen un escenari de futur on els aliments esdevenen una peça clau, i els sistemes productius d'aquests aliments un dels grans pilars que han de sustentar la nova realitat. Quan parlem d'aliments hi ha un element bàsic per a la seva producció, que és l'aigua. Un bé que, ja sigui pels efectes del canvi climàtic o per l'increment de la població que en requereix més, és de cada vegada més escàs. I aquí se'ns presenta un primer repte: produir més aliments amb menys aigua.

No tots els reptes hídrics s'acaben aquí, sinó que el canvi climàtic ens prediu una freqüència més alta de sequeres, que seran més intenses i més llargues en el temps (durada). Aquí tenim un segon repte importantíssim: com gestionar les sequeres o escenaris amb una manca generalitzada d'aigua.

Quan hi ha manca de qualsevol recurs, aquest és més valorat i tothom el demanda. En el cas de l'aigua, quan aquesta escasseja, s'acostumen a posar els requeriments d'aigua per l'agricultura en darrer lloc, perquè la societat prioritza el tenir aigua a casa, o als entorns urbans. Hi ha un desconeixement profund de la importància de l'aigua en la producció dels aliments i també per mantenir una economia territorial que vertebrava Catalunya. Aquest desconeixement fa que es menystingui l'activitat agrícola i es penalitzi l'ús de l'aigua a l'agricultura. Si la societat no entén la importància de l'aigua per a la producció d'aliments no serem capaços de posar al mateix nivell de prioritat l'aigua de les ciutats, la indústria i l'agricultura. Aquest seria, per tant, un tercer repte: conscienciar a la població en general de la importància de l'aigua en la producció d'aliments i el manteniment de l'economia territorial.

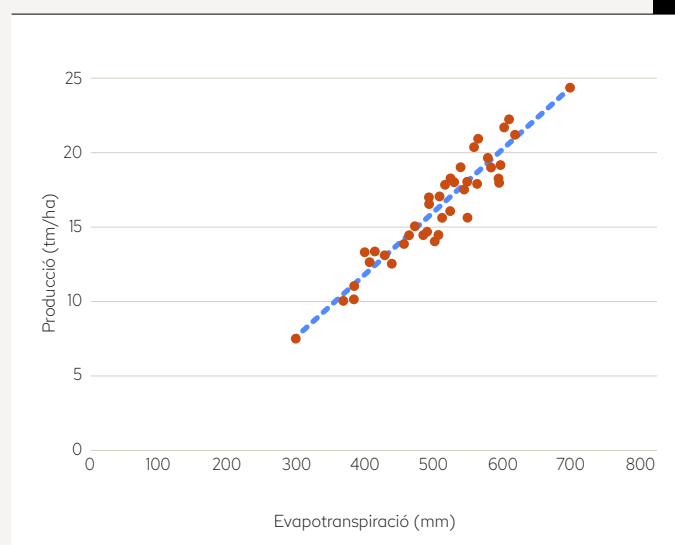
1. Adscrit al Programa Ús Eficient de l'Aigua en Agricultura de l'IRTA. Membre Coordinador de l'Observatori Inter-Col·legial de l'Aigua a Catalunya.

Aquesta producció d'aliments, que sense aigua no és possible, representa un altíssim percentatge del PIB industrial català (al voltant del 19%). Per tant, el manteniment de l'activitat agroalimentària no és tant sols un sistema vital de producció d'aliments, sinó que representa un eix econòmic bàsic per a Catalunya, que amb tots aquests canvis, ha d'evolucionar per adaptar-se a la nova realitat a través de la "transició hídrica", que ha de permetre disposar d'un país resiliència per afrontar els reptes de futur d'aquest planeta canviant.

La importància de l'aigua en la producció d'aliments

La producció d'aliments, i d'altres bens, que s'obtenen dels vegetals està estrictament lligada al volum d'aigua que aquests conreus con capaçes de transpirar. Aigua, que en la majoria de casos les plantes l'obtenen del sol i, que després de circular per el seu interior es transpirada per les fulles a l'atmosfera. Aquesta relació entre l'aigua transpirada i la producció obtinguda es denomina "funció de producció de l'aigua" (**Gràfic 1**) i és la que proporciona quina podria ser la màxima eficiència que podríem assolir en l'ús de l'aigua per produir aliments.

Funció de la producció del blat de moro

Font: Hanks, 1983

Com que la planta absorbeix l'aigua que hi ha depositada al sol, la pràctica del reg es basa en ubicar aigua al sol, ben a prop de les arrels, perquè aquestes la puguin agafar (absorció) (**Gràfic 2**). Quan els nostres sistemes de reg dipositen l'aigua al sol, no tota l'absorbeixen les arrels, ja sigui perquè la posem fora del radi d'acció de les arrels (aigua que es queda en el sol, aigua que percola cap als aqüífers, aigua que surt per decantació o aigua que s'evapora directament des del sol), o perquè el sistema de reg n'ha aportat per sobre la demanda de la planta (fletxes vermelles).

Per tant, els volums d'aigua aplicats haurien de ser, amb tota la precisió possible aquells que demanda la planta en cada moment, aproximant-se a la capacitat que la planta té per de transpirar-la, i haurien d'ubicar-se el més prop possible de les arrels (de totes les arrels).

Un dels factors decisius que defineixen l'eficiència en l'ús de l'aigua per produir aliments seria la relació entre el volum d'aigua aplicada i el que la planta absorbeix i transpira a l'atmosfera. Un concepte, que d'entrada podria semblar que no té massa complicació, com situar en cada moment l'aigua que necessita una planta al lloc a on aquesta pugui ser utilitzada, resulta que és d'una gran complexitat. Complexitat que es va incrementant de forma exponencial a mesura que augmentem la superfície de gestió. Gestionar el reg d'una torreta podria no ser massa complicat, gestionar el reg de 500 ha., ho és moltíssim més i gestionar-lo per 200.000 ha. pot ser encara més complex.

Requeriments d'aigua per produir aliments

Per produir els aliments que menja un europeu mitjà cada dia es requereixen 3.500 litres d'aigua. Si es tractés d'un americà mitjà aquests volums d'aigua pugen a 4.500-5.000 litres d'aigua, bàsicament degut a una dieta més rica en carn que l'europea. La raó d'aquestes xifres rau en valorar l'aigua que utilitzen les plantes per produir aquests aliments. Així, segons la FAO (la Organització de les Nacions Unides per l'Agricultura i l'Alimentació) per produir una poma es requereixen uns 70 litres d'aigua, per un litre d'oli d'oliva de 3.000 a 5.000 litres d'aigua, per produir una llesca de pa uns 40 litres d'aigua, o per produir un bistec de vedella uns 2.500 litres d'aigua.

En base a aquestes dades, per produir els aliments que els quasi 8 milions de catalans mengen l'any 2023, necessitaríem 10.200 Hm³, i en la realitat, un any de pluviometria típica de Catalunya ens aporta uns 3.200 Hm³ entre aigua de reg i pluja efectiva per als nostres cultius. Per tant, la capacitat de produir aliments a Catalunya podria cobrir tan sols un 30-35% de la demanda d'aliments.

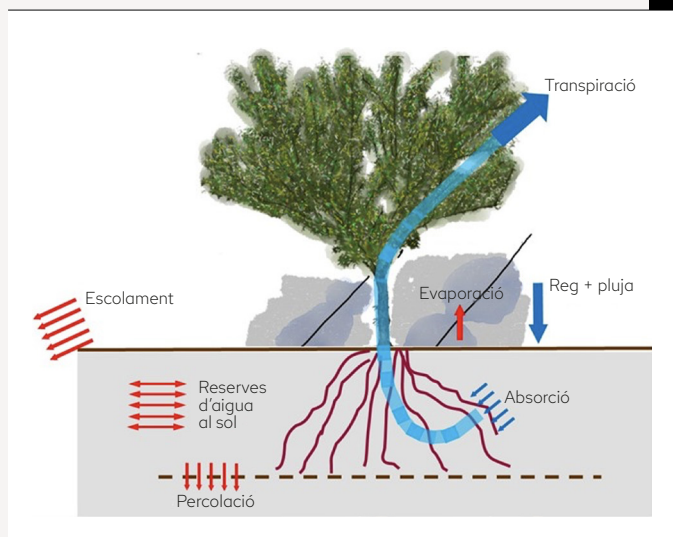
Relació entre la demanda d'aliments i la potencialitat per produir-los a Catalunya

La limitació de produir aliments a Catalunya no rau únicament en la disponibilitat d'aigua, sinó també en la superfície que es dedica a l'agricultura. Catalunya, amb una superfície total de (3.211.201 ha.) dedica a l'agricultura menys d'una tercera part de la superfície del territori. Segons l'Idescat, el 57% de la superfície es dedica a boscos i bosquines (1.826.052 ha.) i un 26% a usos agrícoles (822.193 ha.), dels quals un 33% es dediquen al regadiu (218.955 ha.).

Tot i que a dia d'avui les estadístiques ens indiquen que a nivell mundial es produeixen aliments suficients per cobrir totes les necessitats dels humans, aquests no arriben a tothom. Però si la població mundial s'incrementa al ritme que indiquen algunes prediccions, si els hàbits en el consum d'aliments varien, si les condicions per produir aliments empitjoren degut al canvi climàtic, i si el malbaratament alimentari segueix en nivells del 35%, el futur pot arribar a ser preocupant, i això ja ho apunten els darrers informes de la FAO ("The State of Food Security and Nutrition in the World - 2023"), la UNESCO ("As the world's populations surpasses 8 billion, what are the implications for Planetary Health and Sustainability?", July 2023) i el IPPC ("Climate Change 2023"). En aquests nous escenaris les regions que tinguin un nivell de dependència alimentaria com el que tenim a Catalunya poden ser vulnerables.

Esquema funcional del subministrament d'aigua a la planta

G2

Per tant, l'activitat agroalimentària esdevé un element estratègic clau, a part d'altres inputs que aporta com són la seva rellevància socioeconòmica, la diversificació de l'activitat productiva en tot el territori català, la preservació del medi davant la desertificació, la biodiversitat i la vertebració del territori.

Tenim capacitat de millora

De les diferents possibilitats de millorar la situació del territori català (i també la mundial) vers aquestes vulnerabilitats (reducció del malbaratament d'aliments, adequació de les dietes, etc.), la gestió de l'aigua per produir aliments sembla un element clau. En aquest sentit l'objectiu és clar: produir més aliments amb menys aigua.

La gestió de l'aigua, com i en quins moments s'aplica, els volums que s'apliquen, on es deposita l'aigua quan es rega, són les bases per a una gestió eficient dels recursos hídrics i per la capacitat de produir aliments. Això que podria semblar més o menys senzill (dipositar l'aigua al costat de planta quan aquesta en requereix) es d'una complexitat extraordinària.

Per fer-ho a nivell de plantació comercial, cal tecnologia, coneixement, infraestructures, i capacitat d'execució (formació i especialització) dels productors o dels tècnics que els assessorin. Un exemple de la capacitat de millora que es pot aconseguir gestionant bé el recurs de l'aigua el tenim en el cas de la producció de pomes. Segons la FAO per produir una poma es requereixen 70 litres d'aigua. En una sèrie de diferents treballs realitzats per l'IRTA (Institut de Recerca i Tecnologies Agroalimentàries de la Generalitat de Catalunya), s'ha valorat aquesta dada (**Taula 1**) i s'ha verificat que els 70 litres que indica la FAO coincideixen amb els que s'han requerit per produir una poma a les zones de regadiu de l'Urgell, en concret 69 litres per produir aquesta poma amb reg a tesa i, per tant, amb una freqüència mitjana de reg d'uns 15 dies.

A mesura que s'introdueix coneixement, sensors i estratègies de reg, com el Reg Deficitari Controlat, es pot arribar a produir aquesta poma amb 31 litres d'aigua, però per establir les condicions que permetin aplicar de forma generalitzada aquesta aproximació de reg cal que es donin les circumstàncies de tecnologia, coneixement, infraestructures, i capacitat d'execució (formació i especialització) esmentats anteriorment.

Si passem d'una finca mitjana a una gran explotació necessitem altres tecnologies que ens ajudin a aplicar aquesta aigua de reg d'una forma eficient. Avui tenim tecnologies derivades de la digitalització, la sensòrica i la intel·ligència artificial que poden captar informació de la realitat, de models o d'imatges de satèl·lits, que han de ser el futur per a la gestió de l'aigua i uns sistemes productius que assegurin aliments suficients per aquest món en creixement i canviant.

Avui ja tenim tecnologies que a partir d'imatges de satèl·lits ens poden determinar l'estat d'hidratació dels conreus, el seu nivell de dèficit hídric i la demanda d'aigua, tant a nivell de parcel·la com a nivell d'explotació o de tota una regió. Disposem a la vegada de sensors que ens podem validar aquest estat hídric dels conreus i del sòl, o de les característiques de treball dels sistemes de reg. Disposem de models de comportament dels conreus quan els hi falta aigua, o de quins volums d'aigua requereixen. Disposem de caracterització del clima i de models de predicció de la seva evolució a curt termini, així com d'excel·lents sistemes de reg i de sistemes de gestió de regadius totalment telecontrolats.

Tots aquests elements poden ser decisius a l'hora de produir de forma generalitzada pomes amb 31 litres d'aigua en lloc dels 70 que ens apunta la FAO. No obstant, aquestes tecnologies estan tot just a l'inici de desenvolupament de la seva potencialitat i, per tant, cal apostar-hi de forma decidida per assegurar l'objectiu de produir més aliments amb menys aigua.

Requeriments d'aigua per produir una poma

Origen	Sistema de Reg	Freqüència de Reg	Programació de Reg	Sensòrica	Reg Deficitari Controlat	Llitres d'aigua requerits per produir una poma
FAO						70
IRTA ¹	A Tesa	Quinzenal	Sense	No	No	69
	Localitzat	Indeterminat	Sense	No	No	63
	Localitzat	Alta	Coneixement bàsics	No	No	43
	Localitzat	Alta	Coneixements complets	Si	No	38
	Localitzat	Alta	Coneixements complets	Si	Si	31

Font: Rufat et al., 2002; Girona et al., 2012.

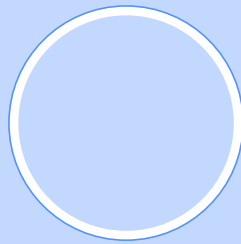
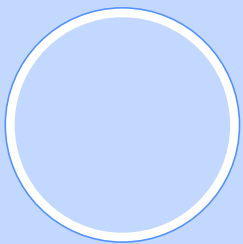
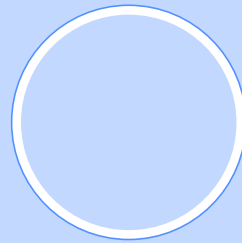
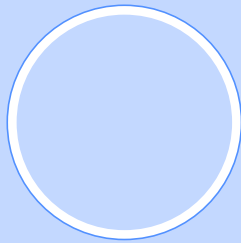
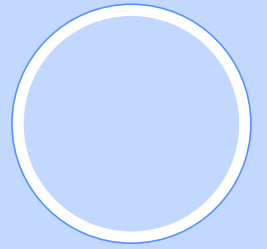
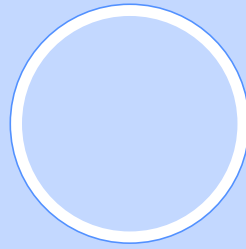
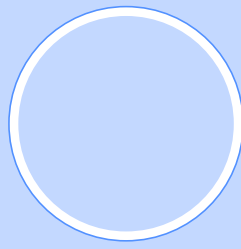
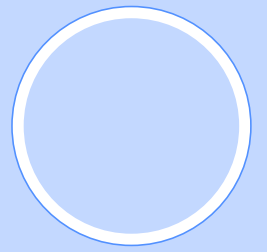

En el camp purament del coneixement de la resposta de les plantes al dèficit hídric, s'ha treballat molt en la caracterització del maneig del reg amb dotacions reduïdes d'aigua (reg de suport) però poc en la gestió de mínims, o sigui de les mínimes disponibilitats d'aigua que es requereixen en cas de sequera. És a dir, fins a quin punt es poden estressar les plantes (principalment llenyosos permanents) abans de comprometre la seva capacitat productiva per als propers anys, com es determinen aquests llindars i com la gestió digital pot ajudar-nos a gestionar aquestes situacions.

Una oportunitat de desenvolupament territorial

A les terres de Lleida l'activitat agroalimentària es molt important i, per tant, cal treballar per aportar solucions als reptes que se'ns presenten, com ara en el desenvolupament de les tecnologies, coneixement i aproximacions innovadores per a la gestió del regadiu. En aquest territori ja s'hi poden trobar els diferents grups de coneixement, amb experiència i un nivell tecnològic elevat en els temes de gestió de l'aigua (universitats, centres de recerca i centres tecnològics, comunitats de regants, regants, empreses especialitzades, tècnics i assessors). Malgrat això, cal impulsar una major visibilitat de la seva recerca i potenciar la transferència de coneixement, millorar-la on calgui i presentar-la a la societat amb un visió global de treball, amb l'objectiu de fer una bona gestió de l'aigua amb eines com la digitalització, que ja està esdevenint una oportunitat davant el repte que tenim per endavant.

CRONOLOGIA

GENER

- 01/01** Entra en vigor el nou impost temporal a les grans fortunes per a aquelles persones amb un patrimoni net superior als tres milions d'euros i també els nous impostos extraordinaris a les empreses energètiques i entitats financeres.
- 08/01** Després de tres anys, la Xina reobre les seves fronteres als viatgers estrangers.

FEBRER

- 02/02** El BCE puja 50 p.b. els tipus d'interès oficials fins al 3,00%.
- 15/02** Puja el salari mínim interprofessional de 1.000 a 1.080 euros mensuals en 14 pagues.

MARÇ

- 06/03** El Govern de la Generalitat decreta l'estat d'excepcionalitat a un total de 224 municipis (entre aquests, Barcelona, tota l'àrea metropolitana, Sabadell, Terrassa o Girona) degut a la sequera persistent patida els últims 30 mesos.
- 10/03** El Parlament de Catalunya aprova els pressupostos de la Generalitat del 2023 amb els vots a favor d'ERC, PSC-Units i En Comú Podem.
- 10/03** Inestabilitat als mercats financers arrel de la caiguda del banc estatunidenc Silicon Valley Bank, el setzè banc comercial més gran d'Estats Units.
- 15/03** Les accions de Credit Suisse es desplomen amb força després que el principal accionista descartés l'aportació de més capital. Uns dies després, UBS adquireix Credit Suisse.
- 16/03** El BCE puja 50 p.b. els tipus d'interès oficials fins al 3,50%.

ABRIL

- 13/04** La Junta General d'Accionistes de Ferrovial aprova el trasllat de la seva seu social als Països Baixos.
- 16/04** La Comissió Europea obre un expedient a Espanya per no presentar el seu pla de gestió de l'aigua per al 2022-2027, pel retard del pla hidrogràfic de Catalunya, Andalusia i Canàries.
- 27/04** El Congrés dels Diputats aprova la nova Llei d'Habitatge, que estableix un control més restrictiu dels preus del lloguer i augmenta les bonificacions fiscals en les zones declarades tensionades.

MAIG

- 01/05** Els dubtes sobre l'estabilitat financera global persisteixen amb la fallida del First Republic Bank als Estats Units, que és absorbit per JP Morgan.
- 02/05** La Generalitat amplia les restriccions de consum d'aigua de 224 a 495 municipis de Catalunya, i decideix reduir el consum permès de 250 a 230 litres per habitant i dia.
- 04/05** El BCE puja 25 p.b. els tipus d'interès oficials fins al 3,75%.
- 28/05** Se celebren les eleccions municipals.
- 29/05** El President del Govern, Pedro Sánchez, anuncia la convocatòria d'eleccions generals per al 23 de juliol del 2023.

JUNY

- 05/06** Els preus del petroli, gas i electricitat recuperen els nivells previs a l'inici de la invasió de Rússia a Ucraïna.
- 15/06** El BCE puja 25 p.b. els tipus d'interès oficials fins al 4,00%.
- 23/06** La Generalitat inicia oficialment els tràmits legals per declarar 140 municipis a Catalunya com a zones tensionades per accedir al lloguer, incloent totes les capitals de província i l'àrea metropolitana de Barcelona.

JULIOL

- 01/07** Espanya assumeix, fins al 31 de desembre de 2023, la Presidència del Consell de la Unió Europea, amb l'objectiu d'avançar cap a la transició ecològica i reformar les regles fiscals de la Unió Europea.
- 23/07** Se celebren les eleccions generals a l'Estat, amb victòria del Partit Popular.
- 27/07** El BCE puja 25 p.b. els tipus d'interès oficials fins al 4,25%.
- 29/07** Els científics alerten de les temperatures extremes a nivell mundial durant el juliol, el més càlid des que es tenen registres.

AGOST

- 03/08** La Generalitat declara en estat d'emergència per sequera a 24 municipis de Catalunya, 22 situats a l'Alt Empordà i 2 al Baix Camp.

SETEMBRE

- 05/09** Fons d'inversió estrangers adquireixen el control de Celsa, el major grup siderúrgic de Catalunya, immers en un complex procés de reestructuració del seu deute.
- 14/09** El BCE puja 25 p.b. els tipus d'interès oficials fins al 4,50%.
- 14/09** La Comissió Europea inicia una investigació per estudiar presumptes subsidis públics de la Xina a la fabricació de cotxes elèctrics, permetent uns preus artificialment baixos i perjudicant els interessos dels competidors europeus.
- 20/09** Les Cambres de Comerç de Barcelona, Manresa i Terrassa celebren eleccions. La candidatura *Va d'Empresa*, encapçalada per Josep Santacreu, guanya les eleccions a la Cambra de Barcelona. Sílvia Gratacòs i Ramon Talamàs són escollits presidents de les Cambres de Manresa i Terrassa, respectivament.

OCTUBRE

- 07/10** S'inicia un nou conflicte armat entre Hamàs i Israel.
- 25/10** PSOE i Sumar anuncien un acord d'investidura per reeditar un nou govern de coalició, a l'espera de les negociacions amb ERC i Junts.

NOVEMBRE

- 02/11** El Govern de l'Estat acorda traspasar la gestió del servei de Rodalies a la Generalitat de Catalunya.
- 23/11** L'Estat es compromet a condonar al voltant del 20% del deute viu de la Generalitat a través del Fons de Liquiditat Autònomic.
- 26/10** El BCE decideix mantenir els tipus d'interès oficials en el 4,50% per primer cop des del juliol del 2022.

DESEMBRE

- 12/12** Finalitza la COP28 a Dubai amb un seguit d'acords, signats per un total de 198 països, entre els que destaca el compromís de reduir l'ús dels combustibles fòssils.
- 15/12** Es produeixen els primers atacs dels rebels houthis a l'estret de Bab-el-Mandeb, dificultant el comerç internacional que transita pel Mar Roig.
- 18/12** El Ple del Consell General de Cambres de Catalunya elegix Josep Santacreu com a nou president del Consell de Cambres de Catalunya, l'ens que agrupa les 13 cambres de Catalunya.
- 20/12** El Consell Europeu aprova la reforma de les regles fiscals de la Unió Europea.
- 27/12** El Govern de l'Estat anuncia una pròrroga de part de les mesures per compensar l'impacte de la inflació per al 2024, com ara la rebaixa de l'IVA dels aliments i la gratuïtat del transport de Rodalies i mitja distància.

GENER

- 11/01** La NASA confirma que el 2023 va ser l'any amb unes temperatures més elevades a nivell global des que es tenen registres (1880).
- 18/01** L'Àrea Metropolitana de Barcelona aprova un pla per reduir la pressió del subministrament d'aigua amb l'objectiu de satisfer els límits de consum.

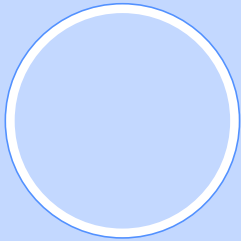
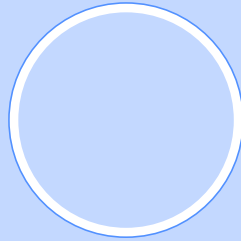
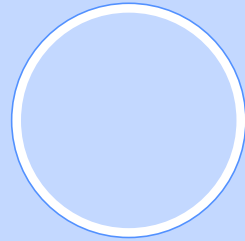
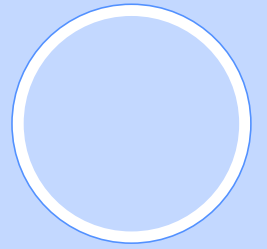
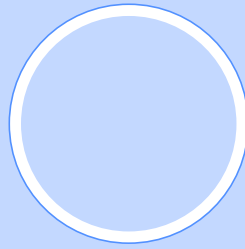
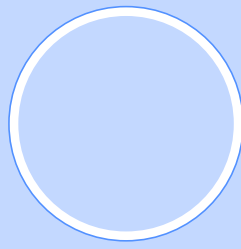
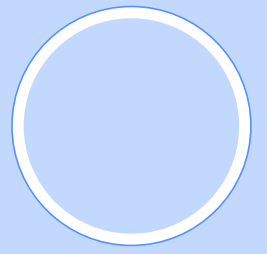
FEBRER

- 01/02** La Generalitat amplia la fase d'emergència per sequera a més de 200 municipis de Catalunya, que inclou restriccions del consum d'aigua al teixit empresarial.
- 06/02** Puja el salari mínim interprofessional fins als 1.134 euros mensuals en 14 pagues, un 5% més que el 2023.
- 07/02** Creix el malestar i les protestes del sector agrari a Catalunya i en diversos països europeus. La Comissió Europea reacciona retirant algunes de les seves propostes, com ara la de reduir l'ús de pesticides.
- 26/02** Comença el Mobile World Congress, que tanca l'edició del 2024 amb més de 100.000 visitants, una xifra propera al rècord de l'any 2019.

MARÇ

- 07/03** El BCE decideix mantenir els tipus d'interès, però admet la possibilitat que la institució adopti una política monetària menys restrictiva a partir de l'estiu.
- 14/03** El Congrés dels Diputats aprova la llei d'amnistia, amb 178 vots a favor i 172 en contra.
- 14/03** El President de la Generalitat, Pere Aragonès, convoca eleccions per al 12 de maig davant la impossibilitat d'aprovar els pressupostos.

**LLEIDA
ESTADÍSTICA**

Lleida estadística

2023

	2022	2023	Variació (%)	Catalunya 2023	Lleida/Cat 2023 (%)
SUPERFÍCIE TOTAL (KM²)	12.168	12.168	-	32.108	37,9
POBLACIÓ TOTAL	440.883	447.343	1,5	7.901.963	5,7
Població estrangera	82.602	88.356	7,0	1.361.981	6,5
POBLACIÓ OCUPADA	196.550	201.075	2,3	3.652.025	5,5
POBLACIÓ ATURADA	20.200	15.950	-21,0	363.925	4,4
Taxa d'atur (aturats/actius, en %)* ¹	10,0	7,6	-2,4	9,3	-
Taxa d'ocupació (ocupats/població +16 anys, en %)*	53,9	54,5	0,6	55,8	-
Taxa d'activitat (actius/població +16 anys, en %)*	59,8	59,2	-0,6	61,5	-
AFILIACIONS TOTAL RÈGIMS¹	188.350	192.855	2,4	3.593.640	5,4
CONTRACTES¹	159.264	147.360	-7,5	2.478.729	5,9
Indefinites	76.894	66.035	-14,1	1.372.102	4,8
Temporals	82.370	81.325	-1,3	1.106.627	7,3
VALOR AFEGIT BRUT, VAB (VARIACIÓ REAL, %)*²	3,1	4,0	0,9	2,9	-
INFLACIÓ MITJANA ANUAL (%)*	9,5	3,7	-5,8	2,4	-
EXPORTACIONS DE BÉNS (MILIONS €)^{2,3}	2.894	2.926	0,8	100.684	2,9
<i>5 Principals sectors</i>					
Fruïtes, hortalisses i llegums	580	630	8,7	1.863	33,8
Greixos i olis	410	449	9,6	1.604	28,0
Productes càrnics	330	359	11,7	5.164	7,0
Pinsos animals	353	241	-30,7	762	31,6
Altres semimanufactures	223	179	-25,2	3.036	5,9
UE-27	1.748	1.897	8,5	62.021	3,1
Resta del món	1.146	1.029	-10,2	38.663	2,7
IMPORTACIONS DE BÉNS (MILIONS €)^{2,3}	1.798	1.890	5,2	109.996	1,7
<i>5 Principals sectors</i>					
Cereals	237	330	39,2	2.558	12,9
Altres semimanufactures	182	178	-5,1	2.795	6,4
Productes càrnics	110	173	60,0	882	19,6
Productes químics	174	163	-6,9	25.752	0,6
Fruïtes, hortalisses i llegums	119	123	3,1	1.622	7,6
UE-27	1.342	1.466	9,2	57.596	2,5
Resta del món	456	425	-6,9	52.400	0,8
Saldo comercial (Exp-Imp) (milions €) ^{2,3}	1.104	1.035	-6,2	-9.312	-
NOMBRE D'EMPRESSES EXPORTADORES TOTALS²	2.836	2.503	-11,7	48.523	5,2
Nombre d'empreses exportadores regulars ⁴	982	948	-3,5	17.581	5,4
Nombre d'empreses exporten >50.000 €	831	824	-0,8	13.891	5,9
Nombre d'empreses exporten >50.000 € regulars/consolidades ⁴	460	461	0,2	7.882	5,8
NOMBRE D'EMPRESSES⁵	33.407	31.595	-5,4	591.734	5,3
1-9 assalariats	13.717	13.642	-0,5	234.794	5,8
10-49 assal.	1.276	1.283	0,5	24.139	5,3
50-199 assal.	195	178	-8,7	4.041	4,4
200 o més assal.	46	49	6,5	1.358	3,6
Sense assalariats	18.173	16.443	-9,5	327.402	5,0

* Variació en punts percentuals.

(1) Dades de final d'any.

(2) Les dades del darrer any i anterior són provisionals.

(3) Les taxes de variació estan calculades sobre les dades provisionals.

(4) Regulars: empreses que han exportat en els 4 últims anys consecutius.

(5) Les dades són a 1 de gener de cada any (Directori Central d'Empreses de l'INE).

Fons: Idescat, INE, SEPE, DataComex, ICEX, Banco de España, Generalitat de Catalunya, Ministeri de Treball i Ministeri de Foment.

Cambra de Comerç de Lleida

Lleida estadística

2023

	2022	2023	Variació (%)	Catalunya 2023	Lleida/Cat 2023 (%)
AGRICULTURA					
Empreses actives	2.538	2.498	-1,6	6.737	37,1
Nombre d'afiliacions ¹⁶	12.540	12.500	-0,3	31.245	40,0
INDÚSTRIA					
Empreses actives	1.452	1.427	-1,7	20.236	7,1
Nombre d'afiliacions ¹⁶	28.040	28.655	2,2	497.175	5,8
CONSTRUCCIÓ					
Empreses actives	1.708	1.680	-1,6	24.037	7,0
Nombre d'afiliacions ¹⁶	15.180	15.230	0,3	223.520	6,8
Habitatges iniciats	761	350	-54,0	14.418	2,4
Habitatges acabats	644	934	45,0	13.760	6,8
Ràtio d'habitatges iniciats per cada 10.000 habitants	17,3	7,8	-9,4	18,2	-
Preus de l'habitatge lliure (€/m ²)	1.053	1.076	2,2	2.197	-
Preus de l'habitatge protegit (€/m ²)	1.206	1.198	-0,7	1.207	-
SERVEIS					
Empreses actives	10.384	10.391	0,1	180.813	5,7
Nombre d'afiliacions ¹⁶	132.585	136.470	2,9	2.841.700	4,8
COMERÇ					
Comptes de cotització ¹	3.605	3.553	-1,4	56.921	6,2
Nombre d'afiliacions ¹⁶	32.105	32.385	0,9	619.735	5,2
TURISME²					
Total de viatgers en establiments hotelers	890.628	931.730	4,6	21.264.717	4,4
De turisme domèstic	730.960	742.858	1,6	8.021.800	9,3
De turisme estranger	159.668	188.872	18,3	13.242.917	1,4
Total de pernoctacions hoteleres	2.009.791	2.032.390	1,1	58.819.872	3,5
De turisme domèstic	1.646.123	1.634.973	-0,7	17.228.179	9,5
De turisme estranger	363.668	397.418	9,3	41.591.692	1,0
Estada mitjana en hotels (en dies)	2,3	2,2	-	2,8	-
Nombre d'establiments hotelers	271	262	-3,1	2.152	12,2
Nombre de places hoteleres	14.334	14.300	-0,2	253.808	5,6
Grau d'ocupació per places hoteleres (en %)*	38,0	38,6	0,6	61,3	-
Total de viatgers de turisme rural	91.821	87.834	-4,3	503.929	17,4
Total de places de turisme rural	4.076	3.872	-5,0	17.597	22,0
Total de viatgers en càmpings	280.075	279.057	-0,4	4.026.447	6,9
Total de parcel·les en càmpings	5.342	5.246	-1,8	52.199	10,0
TRANSPORT					
Passatgers Aeroport Lleida - Alguaire (milers) ⁷	33	31	-5,8	52.494	0,1
RECERCA I INNOVACIÓ					
Sol·licitud de patents nacionals	6	5	-16,7	146	3,4
Sol·licitud de models d'utilitat	12	16	33,3	455	3,5
Sol·licitud de marques nacionals	264	324	22,7	8.296	3,9
Sol·licitud de noms comercials	80	101	26,3	2.229	4,5
Sol·licitud de disseny industrial	5	18	260,0	234	7,7

* Variació en punts percentuals.

(1) Dades de final d'any.

(6) Règim general de la Seguretat Social i especial de la mineria del carbó i Règim especial de treballadors autònoms.

(7) No s'inclouen passatgers en trànsit.

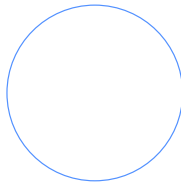
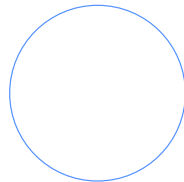
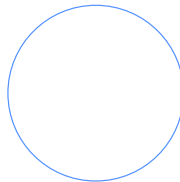
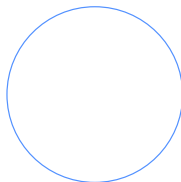
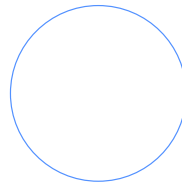
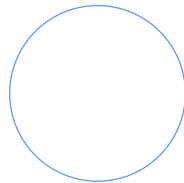
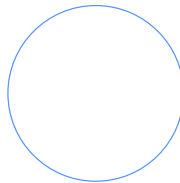
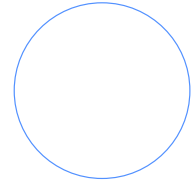
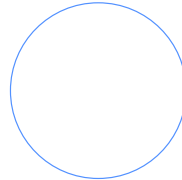
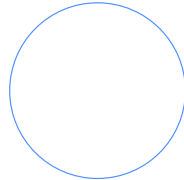
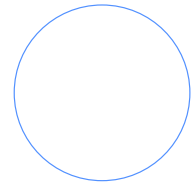
Fons: Idescat, INE, SEPE, DataComex, ICEX, Banco de España, Generalitat de Catalunya, Ministeri de Treball i Ministeri de Foment.

Cambra de Comerç de Lleida

CAMBRA DE COMERÇ DE LLEIDA

Anselm Clavé, 2 - 25007 Lleida

Email: lleida@cambralleida.org

Telèfon: 973 236 161

www.cambralleida.org

CAMBRA DE COMERÇ TÀRREGA

Plaça Major, 4 - 25300 Tàrrega

Email: tarrega@cambratarrega.org

Telèfon: 973 314 327

www.cambratarrega.org